

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

Letnik XXIII.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1920.

Štev. 7—8.

Izvoz čebel in čebelnih pridelkov.

(Iz Uradnega lista z dne 20. avgusta t. l., št. 96, točka 312.)

Gospodarsko - finančni komitet ministrov je sklenil v seji dne 6. avgusta 1920 na predlog ministra za trgovino in industrijo in ministra za prehrano in obnovo dežel, da je izvoz živih čebel in čebelnih pridelkov prost ob pogojih, določenih v členu 4., ki se glasi. Blago se sme izvažati v inozemstvo samo za valuto, katero odreja minister za finance, ki določa tudi način, kako jo je zavarovati, in proti plačevanju carine. določene v priloženi tarifi. Carina se plačuje od čiste teže po odbitku tare, določene v uvozni tarifi, za dotične predmete. Pri izdelavi tarife je vpoštevati tudi potreščine za obnovo dežel. Carina se pobira ob izvozu pri carinarnicah.

Tarifa izvoznih carin:

37. Čebele:

1. panji in roji 20 din. za 100 kg,

2. matice prosto.

38. Med 100 din. za 100 kg.

39. Čebelni vosek, čist ali zmešan z drugimi podobnimi živalskimi materijami, 500 din. za 100 kg.

Izvoz je dovoljen v vse države. Če pa iz posameznih držav, bodisi pogodbenih, bodisi nepogodbenih, ne bi bilo mogoče dobiti stvari, neogibno potrebnih za obnovo dežel, sta minister za finance in minister za trgovino in industrijo pooblaščen, da smeta sporazumno prepovedati izvoz posameznih predmetov v te države ali pa popolnoma prepovedati vsak izvoz.

S to odločbo se izpreminjajo ali razveljavljajo prejšnje tozadevne odločbe.

Ta odločba stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih Novinah kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca«.

Pomanjkanje voska.

Vojska je povzročila pomanjkanje marsikake snovi, ni čuda, da tudi v o s k a primanjkuje. Saj je opuščenih na tisoče čebelnjakov, razen tega so mnogo satovja uničile večje, ko so bili možje in fantje-čebelarji po več let zdoma ter ni bilo nikogar, ki bi znal varovati to dragoceno blago pred pogubo. Vsled tega je cena vosku poskočila tako, da je zlasti skromnemu začetniku težko kupiti si potrebnih satnic.

Kako odpomoremo pomanjkanju voska? Naše čebelarenje moramo tako prikrojiti, da bomo z uporabo satnic modro

varčevali ter pridelovali tudi vosek, v kolikor to ni v škodo pridelku na medu. Lahko trdim, da se je uporaba satnic v zadnjih časih več ali manj pretirala. Gotovi »prenapredni« čebelarji so devali roje izključno le na satnice, starcem so jih tudi vsiljevali v medišče, kar je naravnost napačno. Satnice se uporabljajo le v vališču, kjer je zalega, ker jih čebele pravilneje izdelajo, v medišče pa spada stareje satovje, ki je dovolj trdno, da se pri točenju ne pokvari.

Res je, da brez satnic ni uspešnega čebelarenja in glavni namen satnic je, da

z njimi zabranimo preobilo trotovinu, da čebele satje hitreje izdelajo ter ne porabijo toliko medu za proizvodnjo voska, in tudi zato, da dobimo bolj trdno stavbo za prevažanje. Vendar satnice nudijo te koristi le do gotove meje. Ako jih uporabljamo čezmerno, omejujemo preveč produkcijo voska, ki se bo vsled tega še bolj podražil, medu bo pa cena odnehavala. K temu bo pripomogla vedno nižja cena sladkorja. Zato imamo že danes dovolj jasen dokaz, ko je cena sladkorju le nekoliko padla, naenkrat ni več tistega živahnega povpraševanja po medu, kakor je bilo dosedaj. Pač pa dan za dnevom povprašujejo po vosku in satnicah, tako da se je pisec teh vrstic že naveličal odgovarjati.

Pomanjkanje voska je opravičeno le pri čebelarju-začetniku, ki še pomnožuje. Starejši čebelar, ki je dosegel svoje začetno število panjev, naj ne kupuje voska ali satnic, ampak lahko izhaja s tem voskom, kar mu ga pridelajo njegove čebele. To lahko trdim iz lastne izkušnje; v vseh letih svojega čebelarenja nisem porabil niti trohice tujega oziroma kupljenega voska, pač pa sem ga v poznejših letih, ko sem si prigospodaril zadostno zalogo satovja, po 3—4 kg na leto prodal. Čebelar-novinec seveda pusti čebelam rojiti, kolikor se jim zljubi, da doseže čimprej zaželeno število panjev. Kdor je pa enkrat došel do tistega števila, katero odgovarja njegovim razmeram in njegovemu namenu, bo pa rojenje do gotove meje omejil, kar je z ozirom na krajevne razmere v raznih krajih različno. V krajih slabše vrste, t. j. tam, kjer je izdatna paša le v jeseni ob ajdi, spomladi in poleti pa le srednje dobra, zahteva praksa, da se v jeseni eno tretjino vseh ljudstev kasira, spomladi pa potom rojenja ali umetnega deljenja zopet na isto število pomnoži. Ker spomladi in poleti ni posebno izdatne paše, da bi se zamoglo računati na donos medu, (ako zmerno rojijo, plemenjaki veliko ne zamude). Kot obilno povračilo za to zamudo imamo precejšnjo množino novega satja, ki so nam ga naredili roji, in v jeseni pa še oni med,

katerega bi sicer kasirana ljudstva v zimi porabila. Polovico plemenjakov se torej spomladi odloči za rojenje; navadno se sprejme le po en roj, družci, ako pridejo, naj se vrnejo, ako poseben slučaj drugače ne zahteva. Rojem, zlasti bolj zgodnjim, se da po dva sata (pri večji meri po enega) medu in primerno število satnikov s samimi začetki, ne celih satnic. Prostor dobi roj le toliko, kar ga dobro obse, t. j. v grozdu sklenjene čebele do dve tretjini izpolnijo ter v 10—14 dneh do malega izdelajo. Zdaj šele, ko je roj ta prostor večinoma izdelal, dobiva v presledkih nekaj dni po dva okvira s celimi satnicami, in sicer tako dolgo, dokler je še toliko paše, da čebele satnice izdelujejo. Rojem se sploh da tesen prostor ter se s časom razširja, kakor se družina namnoži. S tem se hrani toplota, ki je neobhodno potrebna ne le za zalego, temveč tudi za proizvodnjo voska in zidanje satovja. Tukaj se posebno pokaže potreba take ureditve panjev, da se prostor lahko poljubno zoži ali razširi. — Poznejše roje pa je vsekako najbolje dati na popolno, izdelano satovje, ker sicer preveč zastanejo.

Po tukaj navedenem načinu se vzdržuje primerna produkcija voska, poleg tega pa se panji normalno razvijajo; v ne preslabih letinah se ob ajdovi paši izrojenci ne razločujejo veliko od neizrojnih in še mnogo rojev pride v medišče.

Vsak čebelar ve, da tisti panji najrajši rojijo, ki imajo starejše matice. Roji z mladimi maticami, t. j. pevci, družci itd. pa sploh ne delajo trotovine, ampak čisto čebelno satovje. To velja vsaj za našo severno čebelo, s kranjsko nimam izkušnje. Ako vpoštevamo to, bomo pustili rojiti le one plemenjake, ki imajo mlajše matice. Tudi nedodelane sate, ki nam jih roji v prejšnjem letu morebiti niso izgotovili do kraja, damo družinam, ki imajo letošnje matice, ker le tiste nam jih dodelajo brez napake, t. j. samo s čebelnim satovjem.

V teku leta zbirajmo vso voščeno ter jo prekuhajmo v vosek, n. pr.: voščeni

drob, ki se v teku zime nabere na dnu panjevem; vso izrezano trolovino; vse nepravilno, skrivljeno ali drugače poškodovano ter prestaro satovje, voščene pokrovce, ki smo jih dobili pri odjemanju medu itd.

Trolovina zadostuje v enem panju približno za 1 dm³ in to ob kraju zimskega sedeža, nikakor pa ne v sredini. Nesmisel pa je, trolovino hraniti ter jo uporabljati v medišču, ker ako jo predelamo v satnice, imamo iz nje lepo čebelno satovje, ki ne moti čebel v donajanju medu ter matice ne vabi v medišče.

Da se rojem daje priložnost zidati naravno satovje, je popolnoma pravilno in naravi primerno. Čebela izloča vosek — ne prostovoljno ali poljubno — ampak vsled vpliva bogato obložene narave. Ako čebele ne morejo uporabiti izločenega voska, ga izpuščajo na tla (dno panja), kjer je za čebelarja izgubljen. Zato nismo na izgubi pri zmernem produciranju naravnega satovja, ker nam pride takorekoč najceneje in vosek reprezentira znatno gotovino; saj ravno roji, katerim se pusti delati satovje, kažejo na zunaj in na znotraj posebno marljivost.

Drugače je pa pri starcih oziroma plemenjakih. Tukaj zamoremo pridevati le cele satnice ali izdelano satje, ker nam na začetke delajo le trolovino. Napačno je torej — zlasti pri pičli zalogi — porabiti satnice za roje, za starce nam pa potem manjka potrebnega materiala.

Pridelovanje voska ozir. satovja in rojenje je takorekoč med seboj v tesni zvezi, zato se v tem oziru ne smemo preveč oddaljiti od narave in njenih zakonov. Način,

ki skuša rojenje popolnoma zatreti, splošno ne odgovarja ne naravnim, ne praktičnim načelom, v gotovih krajih je celo neizpeljiv. Trajno vzdrževanje določenega števila panjev, njih prehrana leto in dan, umetno vzdrževanje dobrih, sposobnih matic, vse to zahteva mnogo dela, materiala, priprav itd. ter povzroča stroške, ki največkrat presegajo to, kar zamudi gotovo število plemenjakov z rojenjem; produkcija voska pa se pri tem preveč skrči. Ako bi se splošno čebelarenje privedlo na tak tir, da bi vsi čebelarji vosek kupovali, kdo naj ga potem prodaja? Ako že večji čebelar vosek kupuje, kje naj ga potem vzame začetnik? — To bi nas dovedlo v krizo splošnega — svetovnega pomanjkanja voska.

Vsak čebelar torej naj stremi za tem, da na podlagi zmerne produkcije naravnega satovja doseže čimprej zadostno zalogo lepih izdelanih satov, ker le tedaj more glavno pašo temeljito izkoriščati. Čebelar naj vosek prideluje, ne pa ga kupuje, on naj bo producent, ne konsument! Kdo naj vosek izločuje, ako ne čebela? Na vsem svetu nimamo živali, ki bi imela to zmožnost. Ne zabredimo v odvisnost od industrije in raznih oderuhov, ki so nam pred vojsko — in bodo vprihodnje zopet — prodajali slabo in popačeno blago za drag denar. Vsak čebelar naj si stavi pravilo: Moje čebelarstvo naj glede pridelovanja in uporabe voska stoji na lastnih nogah! Potem je pomanjkanje voska — nemogoče. (Vsaj pri čebelarjih! Op. uredn.)

Iv. Jurančič.

Kako čebelarim.

V »Slov. Čebelarju« se je že mnogo razpravljalo o načinu čebelarjenja v A. Ž. panju z ozirom na krajevne pašne razmere. Posebno huda polemika je bila radi prevešanja. Čebelarim v kraju, kjer je

skoro neprestana paša od zgodnje spomladi, t. j. nekako od začetka marca pa do srede julija. Lahko torej prištevam ta kraj k dobrim. Jesenske paše pa ni skoraj nič, ker ajde ne sejejo in to malo jesenske

rese menda ne medi, vsaj jaz še nisem videl nikoli čebele na nji. (?) Pomagati si torej moram s prevozom čebel na ajdo. Vsled ugodne spomladanske paše mi rojijo dosledno vsako leto (tudi letos) skoraj vsi A. Ž.-panji, dasi jih pravočasno prevesim. Ker pa čebelarim na med, ne kaže drugače, nego da iščem načina, da mi ni treba preprečevati rojev na umeten način, a da kljub temu obdržim moč skupaj. To dosežem na sledeči način:

Vzemimo, da imam 50 panjev. Od teh moram pričakovati, da mi roji polovica, torej 25. Vse te roje, prvce seveda, vsadim v eksportne panje. Do jeseni mi gotovo izdelajo in napolnijo vseh devet satov. Po končani jesenski paši kasiram vseh 25 eksportnih ter ljudstva združim z izrojenici. Morebitne družce preprečim, in sicer porežem matičnjake šele takrat, kadar začne matica peti, in sicer zato, ker nisem gotov, ako bi jih porezal poprej, če je v matičnjaku, ki bi ga hotel pustiti, ličinka živa, oziroma prvovrstna. Takoj ko odstranim vse matičnjake, matica preneha peti in roja tisto leto ni več. Čez 14 dni pogledam, ako je matica oplojena, da v nasprotnem slučaju pridam drugo. Na ta način dosežem prvič precejšen donos medu, drugič imam vedno dovolj novega lepega satja za prevešanje in tretjič vzimim samo močne družine z mladimi maticami. Priпомnim še, da vsadim roje na cele medstene, ker bi mi sicer izdelali precej trotovine.* Vse staro satje in vso trotovino na jesen skuham ter po potrebi dam delati satnice, ostali vosek pa prodam.

Vzimovanje čebel v A. Ž.-panju je kaj enostavno. Po končani paši stehtam vsak posamezni panj in pri tem vem takoj, pričem da sem. Tara je navadno pri A. Ž.-panju 20—22 kg. Vsa vsebina, t. j. čebele, satje, med in obnožina mora tehtati 15 kg. Navadno je to 6—7 polnih satov. Iztočim torej oba skrajna sata ter prazna zopet vrnem; vseh sedem ostalih pustim pri miru kakor so jih čebele same priredile, da le tehta vse skupaj okoli 35 kg, ako niso

prestari ali pa preveč trotovski. V tem slučaju jih nadomestim z novimi iz eksportnih. Medišče se primerno natlači s predivom, starimi cunjami, mahom, sploh s predmeti, ki so za to pripravi. Istotako izpolnim prostor med vrati in okencem, žrelo se zoži, dokler je še lepo vreme, pozneje pa zapre z mrežo — in križ božji! Ko je vse to v redu, sem glede živeža popolnoma brez skrbi do začetka maja.

Zima je za nas čebelarje najslabši čas. Jaz si jo krajšam z načrti v oblake, pa tudi s takimi, katere včasih res izpeljem, s knjigami in končno z medico, ki jo kuham po navodilih g. Lakmayerja v »Umnem čebelarju«, II. del.

Sedaj pa k prevešanju. Ne vem, kako se je radi te enostavne in vendar tako potrebne metode mogla razviti med g. Jaklom in drugimi gg. čebelarji tako ostra vojska. Za mene je to igrača, in sicer delam to jaz tako-le: Kadar je spomladi ljudstvo primerno razvito, to se pravi, kadar je vališče polno čebel, prevesim štiri sate z zalego v medišče ter jih postavim skupaj na sredo. Ostalih pet pridam iz satovne zaloge. Istotako nadomestim one štiri sate v plodišču. Opozorim, da morata ostati oba skrajna sata v plodišču na vsak način na svojem mestu, ker imata ob tem času največ obnožine in nobene zalege. Pozneje, kadar se zbudi nagon za stavljanje satja, spodrežem oba skrajna sata do polovice ter to ponavljam, da se pripravljajo na roj.

Ako ni izdelanega satja, vzamem pa cele medstene, samo da moram v tem slučaju medstene iz medišča staviti na mesto že izdelanih v plodišču, dokler niso vse izdelane. Pri dobri paši gre to jako hitro, le med se potem lahko toči šele malo pozneje, ker je prišla različna zalega v medišče, toda panji so vsled tega še močnejši.

Z nastavljanjem pa pri meni ni nič. Še tako mi gredo čebele nerade v medišče, kaj šele, ako ne bi bilo nobene zalege v njem. Poskusil sicer nisem z nastavljanjem, a vendar sem prepričan, da bi imel

* Glej članek: »Pomanjkanje voska.«

potem še več rojev. Letos so mi pri večih panjih čebele zapustile medišče, potem ko je izlezla vsa zalega in sem jih moral zo-

pet z zalego izvabiti nazaj, da niso nasedale zunaj pred panjem.

A. Polič.

Posoda za med.

Dasi letošnja čebelarska letina vobče zopet ni posebno sijajna, je vendar marsikak čebelar v zadregi, ker še tiste malenkosti, ki jo je pridelal, nima kam spraviti. Posode iz železne pocinjene pločevine ni dobiti nikjer za noben denar. Pocinkana posoda ni za rabo, steklenic ni ali pa so tako drage, da jih ne kaže kupovati. Ne preostaja torej drugega, nego da posežemo po lesenih posodah — sodcih, dežah in škafih.

Lesenih posod čebelarji ne uporabljajo radi za med, ker trdijo, da ga ne drže. Toda to velja le za posodo, ki ni pravilno pripravljena. Ako je lesena posoda le količkanj vlažna ali ako je les celo nasičen z vodo, ne bo nikdar držala medu. Takoj izpočetka ni opaziti, da bi kaj puščala in nevesč čebelar misli, da je vse v redu. Kakšno je pa njegovo razočaranje, ko pogleda v shrambo čez par tednov! Posoda z medom stoji v mlaki medu, ki se cedi iz vseh skladov, kjer so staknjene doge. Kako je to, da je posoda izpočetka držala med, pozneje pa ne? Ta navidez čudni pojav je prav lahko razumljiv, ako vemo da je med higroskopičen, to se pravi, da željno vsrkava v sebe vlogo (vodo) iz svoje okolice, torej iz zraka. pa tudi iz posode, v kateri se nahaja. Z drugimi besedami bi se to reklo, da med posodo izsuši. Vsled tega izpočetka, dokler je les napojen z vodo, drži tudi med. Toda pozneje, ko med vodo posrka iz lesa, se doge skrčijo in v skladih odnehajo.

Iz te razlage bo že vnaprej vsakdo lahko posnel, kako je leseno posodo pripraviti, da bo zanesljivo držala med. Nič drugega ni treba, nego posodo pred upo-

rabo temeljito presušiti, da se odstrani vsa vlaga iz lesa.

Posodo, ki je namenjena za med, naj temeljiteje posušimo na solncu in vetru ali na prav suhem zračnem prostoru (v podstrešju). Med tem ko jo sušimo, večkrat pritegnemo obročce. Les se na ta način popolnoma presuši in skrči. S pritrdjevanjem obročev dosežemo, da se doge tesno spri-mejo in medsebojne stike neprodušno zapro. Tako pripravljena posoda drži med prav zanesljivo, ker ni nobenega povoda, da bi v skladih odnehala.

Eno napako ima pa posoda vendarle še. Les namreč popije precej medu in med lahko navleče iz lesa kak neprijeten duh in okus. Ako se hočemo temu izogniti, napojimo posodo znotraj z vročim parafinom ali pa voskom. V to svrho raztopimo primerno množino te ali one snovi (parafin se dobi pri svečarjih in je mnogo cenejši nego vosek) tako, da ni samo tekoča, ampak da prične vreti. Tudi posodo je dobro nekoliko razgreti, preden vlijemo vanjo vroč parafin ali vosek. Ko smo razgreti parafin ali vosek vlili v posodo, jo hitro sukamo in obračamo na vse strani, da se vsa njena notranja površina oblije s tekočino. Kolikor je je preveč, jo zlijemo ven. To se mora izvršiti prav hitro, da se parafin ne strdi, preden je oblita vsa posoda. To delo najlepše izvršimo poleti na planem okrog dveh, treh popoldne, ko solnce najbolj pripeka.

Prazna lesena posoda za med naj se ne uporablja za druge namene, zlasti naj se vanjo ne naliva voda. Ko se iz nje pobere ves med, naj se s suho ali kvečjemu malo vlažno, snažno, belo krpo temeljito obriše, trdno zapre in shrani na suhem

zračnem prostoru. Pred zopetno uporabo je treba posodo iznova osnažiti (obrisati), presušiti in obroče pritegniti. Vsaka posoda za med se mora dati trdno in zanesljivo zapreti. Deže naj imajo ušesa kakor škafi, močan pokrov in povprečen drog, ki pokrov močno pritiska na posodo.

Zelo lepe in trpežne deže za med so iz gladke mecesnovine; pa tudi lepa bela in gosta smrekovina je prav dobra. Še boljša je hrastova posoda, ker je lična, močna in silno trpežna. Vse leseno posodje za med mora biti nabito z železnimi ali medenimi obroči. Leseni obroči niso za rabo, ker niso dovolj močni, niti trpežni.

Nobena posoda se ne sme popolnoma

do vrha napolniti z medom, zlasti ne sodi. Ko se namreč med strdi (kristalizira), se njegova telesnina (volumen) poveča (kakor pri ledu), in lahko se zgodi, da razžene posodo. To se večkrat opazuje pri velikih steklenih ali lončenih posodah, ki so napolnjene z medom in ki se lepega dne pozno v jeseni ali pozimi razpočijo od vrha do tal.

Stara lesena posoda, ki se je rabila za vino, žganje, mast ali kako drugo robo, je redkokedaj uporabna za med, ker se navadno ne dá tako temeljito osnažiti, da bi med ne dobil kakega duha ali okusa po tujih snoveh. Varovati se je posebno plesnive in kisle posode.

M. Humek.

Promet z maticami.

Plemenska odbira in vzgoja matic je pri nas še kaj malo razvita. To posebno občutijo čebelarji, ki goje čebele v velikih panjih in se branijo rojev, ker čebelarijo na med. Nasprotno pa zavržejo stari čebelarji, ki puste čebelam rojiti, vsako jesen več ali manj dobrih, mladih matic iz panjev, ki jim pri trganju pobere med in vosek, žival pa uporabijo za okrepitev plemenjakov ali pa jo celo zažveplajo. Ali bi se ne dalo doseči, da bi prišle te matice v prid onim čebelarjem, ki jim jih manjka? Vsekako! Jaz si mislim to stvar takole:

Do 8. septembra bi se pismeno prijavili vsi oni, ki imajo odveč matic. V tej prijavi bi navedli približno število matic, ki bi jih lahko oddali, ceno in pa svoj natančni naslov. Ravno tako bi se do tega dne (8. sept.) pri društvu v Ljubljani pismeno priglasili vsi tisti čebelarji, ki bi potrebovali matic za izmeno za pleme. Društvo bi potem prijave porabnikov porazdelilo med ponudnike in ti bi takoj nato lahko začeli direktno razpošiljati matice, ki bi jim ostajale pri podiranju panjev. Tako bi bilo ustrezno na obe plati. Ponudnik bi nekaj iztržil za ma-

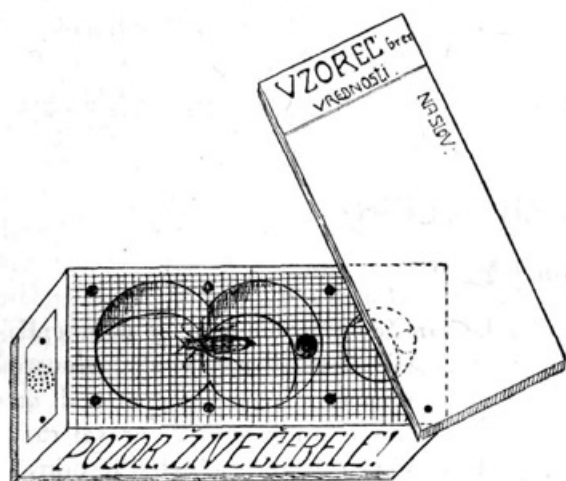
tice, ki bi jih sicer moral zavreči. Še večja bi bila pa korist sicer, ker bi se na ta način rešila dragocena žival in uporabila za izboljšanje čebelarstva. V mislih imamo tu seveda edino samo mlade matice iz tistega leta, to so torej matice od izrojenec, družcev, tretjakov itd., nikakor pa ne od prvcov. Ker se matici ne pozna »na zobeh« koliko je stara, je stvar ponudnika, da ravna pošteno in ne oddaja starejših matic. To bi bila čisto navadna premišljena sleparija.

Tudi glede cene bi bilo dobro, ko bi se zedinili. Jaz bi mislil, da bi cena 10 do 15 K za matico (brez poštnine in embalaže) ne bila pretirana.

Rešiti nam je sedaj še vprašanje kako se matice razpošiljajo. Nič lažjega nego to, ako imamo primerno pripravo. Društvo bo imelo v zalogi Bentonove matičnice, ki so v to svrho najbolj prikladne. (Glej sličico!) Tu jih bo lahko kupil vsakdo, ki ima matice za oddajo. Spretnější čebelarji si jih bodo naredili tudi sami. Taka matičnica, ki ni samo za razpošiljanje, ampak tudi za dodajanje matic, je jako preprosta pa izvrstna. Matica je v njej tako na varnem, da je skoraj izključe-

no, da bi se kaj pokvarila, če je na potu celo teden dni ali še več. Razpošilja se kakor pismo ali vzorec brez vrednosti. Poština znaša 1.20 K priporočeno.

Kdor bi matičnice izdeloval sam, mu bo prav prišel kratek popis. Priprava obstoji iz 10—12 cm dolge, 4 cm široke in 2 cm debele, najbolje lipove deščice. V njo so izvrtane tri luknje. Večji dve v premeru do 3 cm segate druga v drugo in tvorite prostor, kamor se zapre matica in kakih 6 do 12 čebel-spremljevalk. Tretja manjša jamica v premeru 1½ cm je pa

shramba za »popotnico« (stolčen sladkor, ki se mu pridene nekoliko strdi in zamesi v testo). Tanka deščica pribita čez in čez tvori dno matičnice. Manjša jamica, ki je namenjena, kakor rečeno, za shrambo, je zvezana z večjim prostorom po vodoravnem 8—10 mm debelem predoru. Po njem pridejo spremljevalke do hrane, ki jo po potrebi podajajo tudi matici. Ravno taka dva vodoravna predora ima matičnica iz obeh koncev tako, da pelje en predor do matične gajbice, z drugega konca pa v jamico k hrani. Čez tisto odprtino, ki pelje v matični prostor, pribijemo tanko preluknano pločevino. To je zračnik za matico in čebele. Čez odprtino na drugem koncu pritrdimo pa z dvema žebličkoma kosček debelega papirja. Ko je matičnica v toliko dovršena, natlačimo v jamico prej omenjene hrane tako, da napolnimo

tudi predor na ven, potem pa položimo čez in čez žično mrežico ter jo za enkrat pribijemo samo na tistem koncu, kjer je prostor za med, na tistem koncu, kamor pride matica, pustimo mrežo nepritrjeno. Nazadnje pritrdimo z enim samim žebličkom še tanko deščico za pokrov in matičnica je gotova in pripravljena za rabo. (Glej sličico!)

Ko hočemo matico odposlati, jo poiščemo, primemo za krila in potisnemo v matičnico od zgoraj pod mrežico, ki jo v ta namen primerno privzdignemo. Ravno tako posamič dodamo čebele spremljevalke. Šele potem pritrdimo mrežico z dvema žebličkoma tudi na tem koncu in čez njo pomaknemo pokrovec ter ga tudi pribijemo s 4 žeblički. Nemara lažje bi se matica s spremljevalkami spravila v matičnico skonca skozi zračnik. V tem slučaju bi se mrežica že prej popolnoma pritrdila, pokrovec naj bi se dal pa potisniti na stran. Takisto naj bi se pritrdila preluknjana pločevina, ki od zunaj zapira zračnik, samo z enim žebličkom. Ko hočem matico spraviti v matičnico, odprem pokrov z vrha (kakor kaže slika), zato da dobim v matičnico svetlobo, skonca odprem zapah od zračnika in skozi to luknjico potisnem zapored matico in spremljevalke. Nazadnje zaprem zapah, ga zanesljivo pritrdim in pribijem še pokrovec od zgoraj. Sedaj zapišem na pokrovec naslov, ob straneh in spodaj morebiti še kako opazko za pošto n. pr. **Pozor! Žive čebele! Čebelna matica! Vzorec brez vrednosti!** Prilepim potrebno znamko in takoj oddam na pošto. Društvene matičnice bodo imele razen naslova že vse na pokrovu natisnjeno. Tudi naslov se lahko napiše že prej, preden se dene matica notri.

Sedaj moramo pojasniti še, kako je postopati prejemu matice. Ko matico prejmemo s pošte, ni da bi jo morali takoj tisti trenutek dodati v panj. To navadno tudi ni mogoče, ker ne vemo kateri dan jo bomo prejeli, da bi dotično družino že prej pripravili, če nimamo ravno že brezmatičnega panja. Takoj, ko dobimo matič-

nico v roke, odpremo pokrov, da se pre-pričamo v kakem stanu je prišla. Ako je vse v redu, pokrovec zopet pritisnemo nazaj na mrežico in denemo matičnico na kak topel prostor (n. pr. v prazno medišče močnega panja) in nato pripravimo panj, ki mu hočemo dodati došlo matico. V ta namen poiščemo staro matico, jo odstranimo in pustimo panj najmanj 12 ur, da se zave brezmatičnosti. Šele po preteku te dobe vzamemo matičnico z došlo matico, odtrgamo pokrovec in s kakim šilom napravimo nekaj luknjic skozi papir, ki zapira predor k shrambici za hrano. Nato vtaknemo matičnico (brez pokrova) v če-

belno gnezdo med dva sata, ki jih nekoliko razmaknemo.

Čebele bodo matico obsedle in se skozi mrežo sprijaznile z njo, obenem jo bodo pa tudi same oprostile in izpeljale iz matičnice na ta način, da bodo prejedle papir, ki zapira predor k hrani, potem bodo izpraznile predor in jamico in prišle tekom enega ali dveh dni do matice. Čez dva dni je treba matičnico pogledati in ako najdemo matico še v njej, odpremo prav previdno še mrežico, in matičnico postavimo zopet nazaj na njeno mesto, da v miru pride med čebele.

M. Humek.

Iz malega raste veliko.

Po ABC posnel M. H.

Največja ovira pri napredovanju v novodobnem modernem čebelarstvu v naših krajih je pomanjkanje najpotrebnejših pripomočkov — panjev in čebelarskega orodja. Tudi drugod so se borili z istimi težavami, samo s tem razločkom, da so se naši podjetni in vztrajni možje, ki so se z vso odločnostjo in doslednostjo lotili dela. Iz malih najskromnejših začetkov so nastala svetovna podjetja, ki ustrezajo največjim zahtevam in ki so bistveno pripomogla, da se je čebelarstvo dvignilo na tako stopinjo. Ena izmed največjih takih tvrdk je brez dvoma A. J. Root (izgovori Rut!) v Ameriki. Poslušajte gg. Trink, Stare, Senica in drugi, ki ste začeli, a vsi vrgli puško v koruzo, kako je začel in kako daleč se je povzpел Root, ki je imel majhno zlatarsko trgovino v Medini (Ohio) v Ameriki.

Nekega dne avgusta meseca l. 1865. (tisto leto, ko je Hruška iznašel točilo), je zagledal Root pred svojo zlatarsko prodajalnico majhen roj, ki je letel po zraku. Njegov pomočnik se mu ponudi, da mu roj ujame, ako mu da 1 dolar. Root je bil za-

dovoljen in čez malo časa se je pomočnik vrnil z rojem, ki ga je ujel v pločevinasto škatljico. Še tisti večer je Root sklenil, da začne čebelariti. Predvsem je vprašal razne čebelarje za svet, preskrbel si je takrat najboljšo čebelarsko knjigo Langstrathovo »The Hive and Honey-Bee« (Panj in čebela). Še tisto jesen si je naredil majhen opazovalni panj, kjer je ure in ure proučeval življenje čebel. Za 20 dolarjev si je kupil še eno matico in tako nastopil prvo zimo svojega čebelarstva. L. 1867. je prišlo v Ameriko prvo točilo. Takrat je imel Root že 35 panjev. Narediti si je dal takoj preprosto točilo in iz 20 panjev je natočil prvih 100 funtov medu. Ta uspeh je zbudil tako pozornost, da je bil ves čebelarski svet pokoncu. V zimi 1867/68 je Rootu poginilo 24 panjev. Toda ostalih 11 je leta 1868. pomnožil na 48 panjev, ki so mu dali leta 1870. 6162 funtov, ki jih je prodal po 25 centimov (približno 1 K 20 v tedanje veljave). Že takrat je začel pridno dopisovati v tedanji ameriški čebelarski list. Posledica je bila, da so ga začeli od vseh strani nadlegovati z najrazličnejšimi vpra-

šanji, kje bi dobili panje, kako se naredi to in ono orodje itd. Ameriškim čebelarjem se je godilo takrat pač tako, kakor še danes nam.

Rootu ni kazalo drugega, nego da izpremeni svojo zlatarsko prodajalno v delavnico za panje. S pomočjo majhnega motorčka na veter je začel izdelovati nekatere čebelarske potrebščine, zlasti panje. Kadar je bilo vetrovno, so delali noč in dan. Ko se je pa zrak umiril, so morali delati samo na roke in potrpežljivo čakati na veter. Tako pa seveda ni šlo dolgo, ker so se naročila množila vsak dan. Kmalu nato so prikupili žago na noge. Ker tudi to ni zadostovalo, so kupili parni stroj s $4\frac{1}{2}$ konjskimi silami. Sedaj je pa jelo primanjkovati prostora. Root je popustil zlatarsko obrt, prodal dotično podjetje in postavil novo poslopje 40 m dolgo in 12 m široko v dve nadstropji. Ker dosedanji stroji niso zadostovali, so si omislili nove specialne stroje in lokomobilo za 40 konjskih sil. To je bilo leta 1880. Naročila so se množila vedno bolj in bolj. Izdelovati je bilo treba vse, karkoli se potrebuje v čebelarstvu od najpreprostejših matičnic do točila na 8, 12 in še več satnikov.

Leta 1885. so prizidali novo veliko poslopje 20×15 metrov. Parni stroj s 40 konjskimi silami ni več zadostoval, zamenjali so ga z novim za 90 konj. Gonil je 170 metrov dolgo transmisijo z mnogimi stroji in strojčki. Leta 1888. so zopet povečali stavbo in 1889 dodali 60 novih konjskih sil. Leta 1890. se je v primeri s prejšnjim letom promet podvojil in primorani so bili prizidati veliko trinadstropno poslopje, vpeljati električno razsvetljavo, veliko skladišče itd., 1896 so postavili veliko lopo 18×36 m za les, v katero se je spravilo 3 milijone kub. metrov lipovega lesa. Leta

1897. in 1898. so delali noč in dan v dveh partijah, pa so morali še kljub temu zavrniti brezštevilna naročila. Tega leta so podjetje zopet razširili in zazidali 20.000 dolarjev. Postavili so nov parni stroj s 400 konjskimi silami in električni motor s 135 konj. silami. Poleg tega so pomnožili stroje in na novo uredili pisarno. 12 uradnikov je bilo neprestano na delu, ki so odgovarjali naročnikom in vodili knjige; pomagali so jim 4 stenografi in 6 strojepisk.

Tvrdba A. J. Root izdeluje vse, karkoli se uporablja v čebelarstvu. Da bodo imeli cenjeni čitatelji vsaj nekoliko pojma, v kaki razsežnosti in velikanski množini se izdelujejo posamezni predmeti, naj samo povemo, da izdelajo v tovarni J. Root na leto po več milijonov malih okvirčkov za pridelovanje medu v satju (section-boxes), dc 25.000 panjev in na milijone kadilnih priprav in drugega orodja za čebelarstvo. Lesa ima v zalogi vedno na stotine vagonov. Najdragocenejši les ima v 500 metrov dolgi lopi, v katero se zapelje cel železniški vlak, da se pod streho razklada. Zemljišče, ki ga zavzemajo tovarniški prostori in skladišča, obsega 7 ha.

Tvrdba ima po vsej Ameriki 10 podružnic in 15 agentur, ki sprejemajo blago samo na vagone in ga potem oddajajo na drobno.

Do tolike obsežnosti se je podjetje razvilo že do leta 1907, kakšno mora biti šele danes, si je težko predstavljati.

Končno moram omeniti, da izdaja tvrdka A. J. Root že 48 let krasen čebelarski časopis mesečnik »Gleanings Bee Culture« (Navodila za čebelarstvo). Julijeva številka letošnjega leta ima 64 strani in 130 fotografičnih slik, vse na najfinejšem in najdražjem papirju za umetniški tisk.

Opazovalne postaje.

Junij za čebelarje vobče ni bil ugoden. Poleg po več dni trajajočega deževja so kratki a hudi nalivi izprali ves nektar. V začetku marca je cvetela lipa, pravi kostanj in pozneje samo travniške cvetice. Največ so čebele kljub slabemu vremenu dobile še na jelki in ajdi prašnici. Dobro je naredil, kdor jih je prepeljal v njihovo bližino. Ljubljancani in okoličani so jih prepeljali pod Krim, kjer je bilo na njegovi severni strani v mali razdalji nad 1300 panjev. Povprečno so dali po 10 kg medu. — Rojev je bilo malo. Treba jih je bilo pitati. V nekaterih krajih so panji zelo prišli ob čebele. Vzrok tega pojava nam tovariš g. Iv. Šmajdek popisuje dobesedno sledeče: »Začetkom meseca je začela cveteti čmerika, ki je bila gotovo vzrok, da je poginilo toliko mladih čebelic in da so se panji skoraj izpraznili. V začetku sem mislil na brezletnost. Ker so pa poginile največ mlade čebelice, ki so začele komaj izletavati, sodim, da je kriva temu samo čmerika. Že stari čebelarji so jo vselej pred cvetjem po travnikih poželi.« Dobro bi bilo, da bi nam g. opazovalec poročal, iz česa sklepa, da ravno čmerika pobira mlade čebelice. Tudi druge čebelarje bi prosili, da nam poročajo, kakšne izkušnje imajo o škodljivosti čmerike.

Julija je paša skoraj popolnoma prenehala. Otava je bila slaba in jelkine viri so kljub ugodnemu vremenu usahnili. Čebele so vseprek preganjale trote in stavile malo zalege. — Kaj se dá tudi pri slabih pašnih razmerah doseči, nam kaže dvojno poročilo iz Dolenje vasi pri Cerknici. Poglejte v pregled, kakšna je razlika v donosu med prvovrstnim in drugovrstnim plemenjakom, ki imata istega gospodarja, enaka stojišča in enake življenske pogoje. Odbirajmo za pleme le družine, ki se odlikujejo po svoji trajni pridnosti in rodovitnosti!

Posebej nam še za julij poročajo:

Vič pri Ljubljani. Mrzle noči in suša so bile vzrok slabe paše. Splošno prevladujejo letos hladne noči, kar slabo vpliva na medenje cvetja.

Selo pri Žirovnici. Ako bi lipa koncem junija ne dala toliko medu, bi morale čebele v juliju pomreti. S tem je ovržena lanska trditev nekaterih čebelarjev, da lipa ne medí.

Sv. Gregor pri Ortneku. Čudo je, da letos pri nas, ki smo v sredini velikih jelovih gozdov, ne medí jelka. Drugi čebelarji, oddaljeni par ur od nas, imajo obilno pašo na jelki.

Okljukova gora pri Sromlja h. Opazil sem, da je v tem mescu zelo nazadovala množina zalege. Vzrok temu je vedno deževje v kostanjevem cvetju in prestare matice. Nekateri so že tri leta stare. Treba jih bo z mladimi nadomestiti.

Dolenja vas pri Cerknici. Kljub lepemu vremenu in zahodnim vetrovom je letos izostalo medenje jelke, ki se je že več let pojavljalo približno med 20. julijem in 5. avgustom.

Vsem c. gg. opazovalcem javljam, da jim dopošljam v par mesecih nove tiskovine, povisek na poštadini in poštino za prihodnje leto. Pri prihodnji odborovi seji bom tudi predlagal, da se čebelariskim opazovalcem odpusti članarina, oziroma da se jim pošilja »Slov. Čebelar« brezplačno. Zato nujno prosimo za redna poročila.

Jos. Verbič.

Pripis uredništva. Društveni odbor je sklenil napeti vse sile, da bo list izhajal redno, in sicer 25. vsakega meseca. Ako hočemo to doseči, mora urednik 10. dan meseca oddati rokopis v tiskarno. Prosim torej vse c. gg. poročevalce, da dopošiljajo mesečna poročila najkasneje **do 8. vsakega meseca**. Čez ta termin ne bomo čakali in kdor se ne bo držal te določbe, se bo kratkomalo opustila njegova opazovalnica in kolikor ima društvenega orodja, se mu bo odvzelo ter izročilo drugemu opazovalcu. Ako hočemo vpeljati red v izdajanju lista, moramo energično odpraviti prav vse ovire.

Mesečni pregled za junij 1920.

Kraj	Panj je na teži						Prebitek	Poraba	Panj nane- sel največ	Dne	Temperatura			Izletnih dni	Dnevi					
	pridobil dkg			izgubil dkg							najvišja	najnižja	srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	mesečna tretjina																0	1/2	celi	
	1	2	3	1	2	3														
	1	2	3	1	2	3	dkg													
Ljubljana	34	155	305	105	160	20	199	—	170	22.	+32	+4	+19	30	12	—	6	5	19	9
Vič pri Ljubljani . .	—	210	830	35	—	—	1005	—	260	22.	+35	+6	+20	29	15	—	6	4	20	12
Selo pri Žirovnici .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jesenice (Gorenjsko)	—	—	115	—	—	75	40	—	30	28.	+30	+6	+16.6	20	14	—	15	3	12	22
Krtina pri Dobu . .	25	—	275	200	155	—	—	55	60	25.	+30	+4	+17	30	25	—	7	7	16	19
Sv. Gregor pri Ort- neku	70	32	236	110	84	52	92	—	90	27.	+29	—	+17	30	14	1	6	6	18	20
Sv. Peter pri Mari- boru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Formin pri Ptuju .	—	—	—	215	190	85	—	500	—	—	+26	+10	+18	27	18	—	5	10	15	13
Okljukova gora pri Sromljah	56	96	65	73	73	56	16	—	25	12.	+25	+15	+19.5	23	11	—	8	11	11	17
Mokronog	—	—	620	405	435	90	—	310	190	25.	+34	+4	+18	23	12	—	11	7	13	9
Dolenja vas pri Cerk- nici	260 10	90 155	910 620	550 220	90 50	20 10	600 505	— —	320 330	26. 26.	+26	+2	+14.5	27	18	—	7	16	8	28

Mesečni pregled za julij 1920.

Kraj	Panj je na teži						Prebitek	Poraba	Panj nane- sel največ	Dne	Temperatura			Izletnih dni	Dnevi					
	pridobil dkg			izgubil dkg							najvišja	najnižja	srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	mesečna tretjina																0	1/2	celi	
	1	2	3	1	2	3														
Ljubljana	95	20	10	30	15	5	75	—	10	5.	+36	+8	+22	31	7	—	1	4	26	14
Vič pri Ljubljani . .	180	320	—	—	—	40	460	—	100	16.	+36	+9	+23.3	31	8	—	1	—	30	14
Selo pri Žirovnici .	220	320	5	150	80	240	75	—	100	9.	+36	+12	+21	27	13	—	2	14	15	24
Krtina pri Dobu . .	—	55	95	110	15	80	—	55	20	23.	+34	+7	+19.5	31	8	—	2	2	27	19
Sv. Gregor pri Ort- neku	230	119	20	142	162	136	—	71	60	4.	+33	+8	+20.5	31	8	—	2	8	21	19
Sv. Peter pri Mari- boru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Formin pri Ptuju . .	—	—	—	12	12	10	—	34	—	—	+13	—3	+4.7	7	9	—	12	15	4	19
Okljukova gora pri Sromljah	58	93	166	37	43	50	69	—	45	31.	+29	+16	+26	30	2	—	1	4	26	6
Mokronog	160	—	15	430	252	48	—	555	45	7.	+35	+7	+20	31	6	—	1	4	26	2
Dolenja vas pri Cerk- nici	650 320	135 60	70 50	— 20	60 115	55 60	740 235	—	160 100	3. 3.	+30	+7	+18	31	8	—	—	15	16	26
Novo mesto	—	40	85	—	80	130	—	85	20	22.	+38.5	+10	+21	31	10	—	1	5	25	16

Poročilo o rednem občnem zboru Čebelarskega društva za Slovenijo.

V nedeljo dne 15. t. m. se je vršil društveni letni občni zbor. Zbralo se je nad 70 delegatov iz cele Slovenije. Posebno častno so bile zastopane zveze Celje, Pliberk in Borovlje. Nekaj podružnic ni poslalo zastopnikov na občni zbor.

Točno ob 10. uri otvori predsednik občni zbor, pozdravi zastopnike zvez Celje, Pliberk in Borovlje in zastopnike drugih podružnic. V kratkih potezah oriše odborovo delovanje v miulem letu, osobito velike težkoče in skrbi, ki jih je imel odbor pri nabavi sladkorja in posebno še z ozirom na velik deficit pri spomladanskem sladkorju. Dalje poroča o koroški katastrofi ter o srečnem končnem izidu cele sladkorne akcije, kar nam dokazuje

lepo društveno premoženje, ki znaša sedaj okroglih 240.000 K. Nato omenja še odborovo delovanje na organizatoričnem in izobraževalnem polju, in z obžalovanjem prizna nerednosti, ki so se pojavile v upravi društvenega glasila. Poudarja pa, da so se vse neprilike odpravile in zagotovljeno je odslej redno izhajanje in točno dopošiljanje »Sl. Čebelarja«. Končno omenja še naloge, ki čakajo društvo v bodoče. Če hočemo vse izvesti, kar imamo v načrtu, moramo utrditi našo organizacijo in nastopati skupno, kajti le z vzajemnim nastopom in sodelovanjem vsakega posameznega člana nam bo mogoče izvesti to delo. (Pritrjevanje.) Po tem pozdravnem in uvodnem govoru pozove g. predsednik tajnika, da poda tajniško poročilo.

A. Tajniško poročilo.

(Poroča tajnik Josip Okorn.)

Zaključujemo 22. leto društvenega delovanja. Po prestanih vojnih grozotah smo občutili še drugo šibo, draginjo, ki je grozila uničiti sad dolgoletnega dela. S paznim in skrbnim očesom je bilo treba gledati na to, da se društvo ne le ohrani, temveč tudi širi, ustali in utrdi ter reorganizira času in razmeram primerno. Vse to delo je na zunaj že izvršeno. Novi odbor bo pa moral gledati na to, da se društvo tudi na znotraj še bolj razvije in utrdi, da bo lahko uspešno delovalo po načrtani si poti.

Delovanje odbora.

Dovolite, cenjeni zborovalci, da Vam nakratko poročam v imenu odbora o njegovem delovanju v tem poslovnem letu.

1. »Slovenski Čebelar«.

Največje težave je odboru povzročalo društveno glasilo. Znano je, da se je moralo društvo od leta 1914. boriti z velikimi težavami, ako je sploh hotelo izdajati društveni list. To velja posebno še za letošnje poslovno leto, kajti cene papirju in tiskovinam so dosegle vrtoglavo višino. Vkljub temu da je zadnji občni zbor zvišal članarino od 8 na 14 K, je bil odbor prisiljen, ne da bi bil čakal sklepa letnega občnega zbora, povišati članarino za tekočo leto vnovič, in sicer na 24 K, ako je hotel list izdajati. Toda še s povišano članarino bodo stroški komaj kriti. Vsled nepremagljivih ovir v tiskarni in raznih drugih težkoč v upravi — vse posledice sedanjih razmer — so se pojavile minulo spomlad v ekspediciji »Slovenskega Čebelarja« neke nerednosti v tem oziru, da mnogi člani niso redno prejemale društvenega glasila, dasi so plačali članarino.

Vse te nerednosti so se preiskale in enkrat za vselej odpravile.

2. Reorganizacija društva.

Društveni odbor je — pooblaščen po zadnjem rednem občnem zboru — predelal društvena pravila, ki so bila sprejeta na izrednem občnem zboru dne 25. marca t. l. in potrjena z odlokom deželne vlade z dne 20. junija 1920, št. 7700 pr. Takoj nato se je izvršila tudi reorganizacija društva, tako da obstoji sedaj za Slovenijo samo eno čebelarsko društvo, h katerem so pristopile 3 podružnične Zveze, in sicer: Celje, Borovlje in Pliberk. Društvo ima v celoti 99 podružnic s 3240 člani. V neposreden delokrog osrednjega društva spadajo sledeče podružnice, ki imajo navedeno število članov:

Bled	23,	Brezovica	14,	Cerklje pri Kranju	27,
Borovnica	29,	Črnomelj	13,	Dobrova pri Ljubljani	16,
Cerknica	23,	Fara pri Kočevju	21,	Gorje pri Bledu	39,
Zužemberk,	15,	Horjul	19,	Jesenice	17,
Dovje	26,	Kranj	61,	Krka	14,
Kamnik	61,	Kočevje	28,	Kovor pri Trziču	23,
Krtina	82,	Ljubno - Gorenjsko	27,	Ljubljana in okolica	76,
Leskovec	7,	Novomesto	51,	Osilnica	15,
Medvode	19,	Poljane nad Škofjo Loko	30,	Preddvor	23,
Polhovgradec	27,	Radovljica	83,	Raka pri Krškem	23,
Račna	34,	Rob pri Vel. Laščah	12,	Selca nad Škofjo Loko	42,
Ribnica	41,	Št. Rupert	20,	Stari trg pri Ložu	31,
Selo pri Bledu	8,	Tacenj	13,	Toplice	18,
Št. Vid pri Stični	56,	Veliki Gaber	20,	Velike Lašče	31,
Trebnje	44,	Vodice	24,	Vrhnika	40,
Vič pri Ljubljani	22,	Žirovnica	27,	Dvor	18,
Zagorje ob Savi	75,	Bohinjska Bistrica	36,	Izven podružnic	83.
Bohinjska Bela	16,				

Skupaj 51 podružnic s 1643 člani.

Podružnična zveza Celje:

Celje	57,	Zg. Drav. Polje	71,	Dobova	16,
Gornjičgrad	88,	Dravinjska podružnica	7,	Laško	19,
Mala Nedelja	8,	Ljubno	44,	Marnberg	27,
Moškanjci	16,	Maribor	27,	Ormož	20,
Rogatec	15,	Nova cerkev	49,	Savinjska dolina	150,
Sevnica	16,	Ruše	18,	Slovenji gradec	57,
Luče	46,	Šmarje pri Jelšah	17,	Središče	32,
Sveti Lovrenc na Drav-		Šoštanj	16,	Sv. Križ	36,
skem polju	18,	Št. Ilj pod Turjakom	43,	Vransko	39,
Sv. Lovrenc na Pohorju	23,	Sv. Jurij ob Ščavnici	9,		

Skupaj 28 podružnic s 984 člani.

Podružnična zveza Pliberk:

Črna pri Prevaljah	60,	Dobrlavas	13,	Dravograd	23,
Globalnica	22,	Guštanj	25,	Galicija	8,
Kazaze	25,	Mežica	38,	Pliberk	109,
Prevalje	25,	Žitaravas	21,	Železna Kaplja	58.

Skupaj 12 podružnic s 427 člani.

Podružnična zveza Borovlje :

Bistrica v Rožu	17,	Bilčovs	18,	Borovlje	40,
Kotmaravas	17,	Loče ob Baškem jezeru	27,	Šmarjeta v Rožu	24.
Slov. Plajberk	15,	Sv. Jakob v Rožu	28,		

Skupaj 8 podružnic s 186 člani.

Skupno število članov :

Osrednje društvo	51 podružnic s 1643 člani,
Podružnična zveza Celje	28 podružnic s 984 člani,
Podružnična zveza Pliberk	12 podružnic s 427 člani,
Podružnična zveza Borovlje	8 podružnic s 186 člani,

skupaj 99 podružnic s 3240 člani.

Nekaj podružnic (4) je menda prenehalo, ker nismo dobili od njih nobene poročila. Kakor razvidimo iz zgornjega imenika je število podružnic močno naraslo, tako da imamo sedaj organizirano skoro vso Slovenijo izvzemši Prekmurje, kjer čaka društvo še hvaležno, a trudapolno delo.

3. Potovalni pouk.

Da pa se je organizacija tako razširila in razvila, je bilo treba prirediti večje število poučnih in agitatoričnih predavanj širom cele Slovenije. Vseh tozadevnih prireditev je bilo v tekočem letu 32, in sicer so predavali :

G. višji sadj. nadzornik M. Humek : dne 13. 10. v Šmarjeti in Borovljah, 20. 10. v Kotmarivasi in Bilčovcu, dne 27. 10. v Škofičah in Hodišah, dne 5. 10. v St. Jakobu in Ločah, dne 18. 7. v Podkraju pri Tomišlju. G. nadučitelj Julij Slapšak : dne 15. 3. na Rudniku, dne 28. 3. na Orlih, 11. 4. Polhovemgradu, 2. 5. v Mali Slevici in Velikih Laščah, 6. 6. na Ježici, 20. 6. v Radovljici. G. Josip Okorn : 17. 8. Grahovo pri Cerknici, 21. 9. v Mežici, 19. 10. v Kazazah, 26. 10. v Miklavčevem, 16. 11. v Globasnici, 23. 11. v Dobrlivasi, 6. 12. v Kamniku, 4. 1. v Prevaljah, 6. 1. v Dravogradu, 29. 2. v Selcih, 21. 3. v Čušperku, 28. 3. v Vodica, 5. 4. v Črnomlju, 11. 4. v Železni kaplji in Žitarivasi, 18. 6. v Podkraju pri Tomišlju.

Poleg navedenih predavanj so se vršili v tem letu 3 enodnevni praktični tečaji, in sicer : 13. 5. v Olševku pri Kranju, predavala gg. Bukovic in Okorn, 20. 6. v Škofjiloki, predaval g. Okorn, 29. 6. v Marijanišču, predavali gg. Humek, Verbič, Slapšak, Okorn, in dva dvodnevna tečaja, in sicer : 7. in 8./9. v Pliberku, predaval g. Okorn, 25. in 26./7. v Marijanišču, predavali gg. Humek, Verbič, Okorn.

Razen teh predavanj pa so priredile tudi podružnice same veliko poučnih shodov. Ravnotako je podružnična zveza v Celju v tekočem letu sama skrbela za potovalni pouk v svojem delokrogu. Iz tega razvidimo, da se je kljub prometnim, draginjskim in drugim težkočam potovalni pouk vršil dokaj živahno. Posebno pa moramo poudarjati, da je bilo povsod obilo zanimanja in udeležba jako povoljna, tako da se v posameznih slučajih niti ni moglo ugoditi vsestranskim zahtevam.

Pripomniti moram še, da je stroške za potovanja, ki niso bili majhni, po večini nosilo poverjeništvu za kmetijstvo, ki je tudi v vsakem oziru podpiralo društveno delovanje. Za to mu izrekam na tem mestu iskreno zahvalo.

4. Opazovalne postaje.

Poleg organizatoričnega in izobraževalnega dela je odbor v tem letu poživil tudi opazovalne postaje. Opazovalnic je sedaj 11, pod vodstvom g. prof. Jos. Verbiča. Sedaj poslujejo sledeče : Ljubljana, Vič pri Ljubljani, Selo pri Žirovnici, Jesenice na

Gorenjskem, Krtina pri Dobu, Sv. Gregor pri Ortneku, Formin pri Ptuj, Oklukova gora pri Sromljah, Dolenjavas pri Cirknici, Mokronog, Sv. Peter pri Mariboru.

Seveda to število opazovalnic ne zadostuje. Zato se je odbor trudil, da bi opazovalnice pomnožil, kar pa je vsled visoke cene tehtnic in drugih potrebščin težko izpeljivo. Zaenkrat se je naročilo še 5 tehtnic in se bo tako pomnožilo število opazovalnih postaj.

5. Blagovni oddelek.

Ker je odbor izprevidel, kako težko si posamezni čebelar nabavi razne potrebščine, je odbor otvoril v tekočem letu kljub izrednim razmeram tudi blagovni oddelek, ki po možnosti dobavlja vse čebelarske potrebščine in panje.

6. Sladkor.

Z ozirom na lansko katastrofalno letino je odbor napel vse sile, da je preskrbel s pomočjo deželne vlade svojim članom 10 vagonov sladkorja za jesensko in pomladansko krmljenje čebel. Sladkor se je delil samo potom podružnic. Razdelilni listini sta bili objavljeni v »Slovenskem Čebelarju«. Da pa je bilo mogoče preskrbeti za sedanje razmere tako veliko množino sladkorja, se moramo zahvaliti našemu predsedniku milostljivemu stolnemu proštu g. Andreju Kalanu, za kar mu bodi na tem mestu izrečena v imenu vseh čebelarjev srčna zahvala.

7. Društvena soba.

Društvo žalibog še nima svojega doma, zato je odbor najel sobo, kjer se nahaja društveni arhiv, blagovni oddelek in uprava.

8. Pomožna moč.

S številom članov je naraslo tudi delo pri društvu tako, da odboru, osobito pa upravniku in tajniku ni več mogoče, da bi sama zmagala delo. Zato je odbor nastavljal v ta namen pomožno moč, ki vodi upravo in blagovni oddelek.

9. Štatistika.

Društvo je delovalo na to, da se sestavi štatistika našega čebelarstva in se tozadevno obrnilo na poverjeništvo za kmetijstvo, ki je poverilo izvedbo te naloge pododseku za čebelarstvo. Štatistika pa do danes ni izvršena, ker nekatere podružnice še dosedaj niso izvršile svoje naloge. Zato jih odbor, zavedajoč se kake važnosti je za nas štatistika, poziva, da gredo pododseku za čebelarstvo v vsakem oziru na roko in nemudoma izvrše svojo dolžnost!

10. Gojenje in razširjanje medonosnih rastlin in dreves.

Odbor se je na predlog g. viš. sadj. nadzornika M. Humeka pečal tudi z vprašanjem, da bi društvo ustanovilo društveno drevesnico za vzgojo trajnih medonosnih rastlin. V doseg tega namenja namerava društvo kupiti primerno zemljišče, kjer naj bi se začelo s tako drevesnico in kjer naj bi se sčasoma postavil društveni dom in naposled tudi tako potrebna društvena čebelarska šola. Kaj nai se v tem oziru ukrene, bo sklepal današnji občni zbor.

11. Sedanji odbor.

Odbor je imel v poslovnem letu 1919/1920 10 odborovih sej. Sklepi so bili objavljeni v »Slovenskem Čebelarju«. V odboru so bili gg. predsednik prošt Kalan,

podpredsednik Martin Humek, tajnik Josip Okorn, blagajnik in upravnik »Slov. Čebelarja« Ivan Mesar. Odborniki pa gg. Avgust Bukovic, Janko Strgar, Jos. Verbič, Julij Slapšak, Hinko Zirkelbach, Francišek Rojina. Odbornik g. Francišek Rojina je med letom odložil odborništvo.

Razgovor o tajniškem poročilu.

K besedi se oglasi g. Baebler z Ble-da in prosi pojasnila, zakaj se je cena novemberskemu sladkorju zvišala od 13 na 16 K.

Tajnikovo pojasnilo: Ko se je sladkor oddajal, se še ni vedelo, koliki bodo stroški za prevoz, zavarovalnina in dr. Da se izogne zopetni kalamiteti, je kmetijska družba ceno zvišala na 16 K.

G. nadučitelj Šmajdek iz Krtine: »Čebelar« naj zopet prinaša mesečna navodila. Vsaka opazovalna postaja naj označi panj, ki je na tehtnici. Sprejeto!

G. Baebler prosi pojasnil radi nerednega izhajanja lista. G. M. Humek opozarja na razne težkoče v tiskarni in drugo ter obljubi, da bo deloval, kolikor je v njegovi moči, da bo list redno izhajal.

G. Vadnal, Dobova, opisuje nerednosti glede vrnitve denarja za sladkor. Tajnik tudi to zadevo obrazloži in pojasni.

Po končani debati o tajniškem poročilu, ki ga je občni zbor odobril, pozove g. predsednik blagajnika g. Mesarja, da poda blagajniško poročilo.

(Glej stran 106—109.)

Ker so pa imeli zborovalci v rokah itak tiskano poročilo, občni zbor odkloni, da bi se čitalo.

Pregled računov.

Pregledovalec računov g. Ivan Elsner poroča občnemu zboru, da sta on in g. Franc Kunaver pregledala račune, jih našla v redu in predlaga, da občni zbor izreče odboru absolutorij.

Sprejeto!

Na to je sledila

volitev odbora

in sicer najprej volitev predsednika in podpredsednika. G. Fr. Kunaver predlaga za predsednika g. prošta Andreja Kalana,

za podpredsednika g. višjega sadjarskega nadzornika M. Humeka. Soglasno in z vzklikom sprejeto!

G. prošt Kalan prevzame predsedstvo in se zahvali za izkazano zaupanje. Nato sledi par minut odmora, da se zborovalci posvetujejo o volitvi odbornikov.

G. Černe prosi pojasnila, zakaj občni zbor voli 11 odbornikov.

G. nadsvetnik Bukovec poda neka-tera pojasnila, s katerimi se g. Černe zadovolji.

Na predlog g. Bukovica se z vzklikom sprejme predlagana lista.

V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje:

Verbič Josip, profesor, Ljubljana.

Strgar Janko, trgov. čebelar, Bitnje pri Boh. Bistrici.

Mesar Ivan, ravnatelj Jugoslov. knjigarne, Ljubljana.

Vidmar Matej, čebelar, Vešter, Škofja Loka.

Babnik Janko, uradnik, Vič pri Ljubljani.

Peterlin Alojzij, nadučitelj v Kočevju. Šmajdek Ivan, nadučitelj, Krtina pri Dobu.

Okorn Josip, čeb. pot. učitelj, Ljubljana.

Markelj Anton, čebelar, Vrhnika.

Lakmayer Franc, župnik, Preddvor.

Žnideršič Anton, velečebelar, Il. Bistrice.

Namestnika:

Arh Franjo, davčni upravitelj, Mokronog.

Goederer Josip, inž., Leonovo, Studenec-Ig.

Pregledovalca računov:

Elsner Ivan, finančni pristav, Ljubljana.

Franc Kunaver, nadrevident pri drž. železnici, Ljubljana.

zaključek

do 31. decembra 1919.

	K	v	K	v
Slovenski čebelar leta 1918 štev. 2/4 = K 3.845.75				
" " " 1919 " 1/6 = " 13.087.—	16.932	75		
Vezava in frankatura	2.221	22		
Nagrada uredniku	2.548	30		
Nagrada tajniku in blagajniku	520	—	22.222	27
Dinarjem in težakom na mezdah ter napitninah ob razdelitvi sladkorja za pomladno in jesensko pitanje			901	24
Za Orožnov zemljevid Kranjske			41	80
Manipulacijski stroški, položnice in čeki poštne hra- nilnice			359	98
Pisarniške tiskovine in potrebščine, znamke, pošt- nine i. t. d.			992	58
Inventar in selitev inventarja			1.000	—
Uprava lista in najemščina čebelarske sobe			1.800	—
Konec leta 1919: Vloga v Jadranski banki	44.619	70		
Vloga v poštni hranilnici v Ljubljani	1.004	28		
Vloga v poštni hranilnici na Dunaju	204	57		
V gotovini	432	40	46.260	95
			73.578	82

Ljubljana, dne 31. decembra 1919.

Ivan Mesar l. r.,
tč. blagajnik.

Bilanca upravnega

	K	v
Vloga v Jadranski banki	44.619	70
Vloga v poštni hranilnici v Ljubljani	1.004	26
Vloga v poštni hranilnici na Dunaju	204	57
V gotovini	432	40
Terjatve na oglasih	2.970	—
Posojila za zalogo čebelarskega orodja	1.015	01
Inventar	1.200	—
	51.445	94

Pregledala in v redu našla :

Ivan Elsner l. r. I. Kunovar l. r.

Računski zaključek

	K	v
Dohodki za prodano orodje	3.499	45
	3.499	45

Pregledala in v redu našla :

Ivan Elsner l. r. I. Kunovar l. r.

oddelka za l. 1919.

	K	v
Slovenski Čebelar letnik 1919 štev. 9/12 tiskarniški račun . . .	7.998	—
Slovenski Čebelar letnik 1919 štev. 9/12 knjigoveški račun . . .	2.811	40
Nagrade sotrudnikom	652	80
Društveno premoženje torej	39.983	74
	51.445	94

Ljubljana, dne 31. decembra 1919.

Ivan Mesar l. r.,
tč. blagajnik.

blagovnega oddelka.

	K	v
Nabavljeno čebelarstvo prodje in potreščine za opazovalne po- staje	1.379	15
Saldo	2.120	30
	3.499	45

Ljubljana, dne 31. decembra 1919.

Ivan Mesar l. r.,
tč. blagajnik.

Predlogi.

G. Lapajne — Grm-Novo mesto, predlaga: Čebelarstvo društvo za Slovenijo naj deluje pri vladi, da železn. uprava drž. žel. državni svet ob železniških progah po možnosti kultivira z medonosnimi rastlinami. Sprejeto!

G. Čuček, Središče, predlaga, naj se ta predlog raztegne tudi na južno železnico. Sprejeto!

Zveza Celje predlaga: 1. Čebelarstvo društvo za Slovenijo naj z vso energijo deluje pri vladi, da zagotovi zadostno množino sladkorja, ki naj se v prvi vrsti podeljuje onim čebelarjem po toči poškodovanih krajev, ki so v nevarnosti, da izgubijo vse čebele.

Pri obravnavi tega predloga se je razvila poleg pojasnil o nabavi sladkorja tudi živahna in dolgotrajna debata o ceni medu, ki so se je udeležili gg. Černej, Bukovic, Šmajdek, Humek, Vokač. Debata je privedla do naslednjega zaključka: Z ozirom na visoko ceno sladkorja naj se ondotnim čebelarjem preskrbi rajši zanesljiv med, četudi gozdni (ielkin), ki naj se mu potem primeša nekoliko sladkorja, ker je tak po izkušnjah g. Šmajdeka prav dober za prezimovanje. Cena medu naj bo enaka ceni surovega masla!

2. Društveno glasilo »Slovenski čebelar« naj se pravočasno tiska ter redno razpošilja. Se bo po možnosti vpoštevalo.

3. Člani naj se sorejajo celo leto.

Določba v društvenih pravilih!

4. Na prošnjo podružnic naj se prirejajo poučna predavanja in tečaji. G. Okorn pojasni, naj pošiljajo podružnice svoje prošnje društvu ali pa poverjeništvu za kmetijstvo.

5. Čebelarstvo društvo naj deluje na to, da se dohodninski davek za čebelarstvo črta. G. Okorn poroča, kaj se je v tem oziru ukrenilo. Najboljše je, da čebelarji sami delujejo na to.

6. Čebelarstvo društvo naj prevzame zavarovanje čebel ter založi vse čebelarске potrebščine. G. Humek poroča, kaj se

bo v tem oziru storilo in da se bo tozadevni oglas objavil v Čebelarju.

7. Nasvet: Vsi čebelarji naj delujejo na to, da se srakoperji kot veliki škodljivci čebelarstva vedno in povsod pokončavajo.

G. Humek. Občni zbor čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani dne 15. avgusta 1920 naprosi odbor, da začne proučevati vprašanje ustanovitve društvenega vzgajališča za medonosne rastline in ga pooblasti, da si zagotovi v to svrho primerno zemljišče, kjer naj bi se — če le mogoče že prihodnjo spomlad — pričelo s tozadevnimi deli. To naj bi bil obenem tudi prvi korak do lastnega društvenega doma in do čebelarske šole za Slovenijo. Soglasno sprejeto!

G. Vokač predlaga, naj se začne z zbirko prostovoljnih darov za društveni dom. Sprejeto!

G. Humek: Občni zbor čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani dne 15. avgusta 1920 naproša odbor, da začne proučevati zadevo ustanavljanja plemenskih postaj za prašenje matic po zgledu švicarskih čebelarjev in ga pooblasti, da ukrene vse potrebno, da se ustanovi vsaj prva taka postaja že leta 1921.

Vrši se razgovor o pomenu in uspehu plemenskih postaj, ki se ga udeleže gg. Humek, prošt Kalan, Šmajdek. Soglasno sprejeto!

G. Černej vpraša, kje bi bilo mogoče dobiti proti primerni odškodnini za zvezo Celje mladih matic.

G. Okorn predlaga, naj se v tej zadevi obrne na zvezo Pliberk.

G. Čuček, Središče, predlaga, naj društvo napravi vlogo na železniško upravo, da bi železniška uprava svoje uslužbenke-čebelarje podbirala, zlasti da bi jih ne premeščala osobito v pašnih dobah. Sprejeto!

G. Okorn: Prodajo voska naj oskrbe podružnice, ki naj v ta namen pokupijo od svojih članov vse satine (voščine) in jih tako obvarujejo znatne škode. Sprejeto!

Podružnici Mežica, Črna, prosita, naj se odpravijo težkoče, ki jih imajo ondotni čebelarji pri prevažanju čebel v pašo. Se bo ukrenilo vse potrebno!

S tem je bil dnevni red izčrpan. Ker se nikdo ne oglasi k besedi, zaključi ob pol eni uri g. predsednik občni zbor, se zahvali za obilo udeležbo in želi, da bi

ajda, zadnji up čebelarjev, napolnila panje.

Končno se še določi, da ostane članarina za prihodnje leto 24 K. Vplača naj se do konca septembra ali vsaj do 20. januarja, da se bo lahko izdala prva števil. prihodnjega leta ob pravem času in v zadostnem številu. Občni zbori podružnic naj se skličejo še meseca decembra.

Pravila

Čebelarškega društva za Slovenijo.

Ime, sedež in namen društva.

§ 1. Društvo se imenuje »Čebelarско društvo za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani. Namen društva je pospeševati, zboljševati in razširjati čebelarstvo v Sloveniji.

§ 2. V ta namen se poslužuje društvo naslednjih sredstev:

- a) Sprejema letne doneske od članov;
- b) izdaja društveni list »Slovenski Čebelar«;
- c) zasnuje in vzdržuje društveno knjižnico ter skrbi, da se dobre strokovne knjige in poučni spisi širijo med člani;
- č) posreduje, da se nastavijo čebelarški potovalni učitelji;
- d) podpira člane dejansko pri razpečevanju čebelarških pridelkov ter pri nabavi čebelarških potrebščin;
- e) ustanavlja podružnice in zveze po Sloveniji in nadzoruje njih poslovanje;
- f) vpliva na postavodajo v čebelarških zadevah; pospešuje pravico v čebelarških pravnih in izvedencih in zaupnih možeh;
- g) prireja čebelarške shode, kjer se vršijo javna predavanja in praktična razkazovanja; prireja tudi razstave;
- h) posreduje podpore iz javnih zakladov za povzdigo čebelarstva.

Člani.

§ 3. Član more biti vsak človek do brega imena. Vsak član je dolžan, da se ravna po društvenih pravilih in podpira društvene namene, ter skrbi za razširjenje in blagor društva.

§ 4 Člani so:

- a) redni člani, plačujejo toliko letne članarine, kolikor jo določi občni zbor;
- b) častni člani.

§ 5. Redni člani se sprejemajo na pismeno ali ustmeno prijavo.

Častni se pa volijo na občnem zboru na odborov predlog ali na predlog kake podružnice. Ta predlog se mora staviti pismeno odboru najmanj en mesec pred občnim zborom, da sklepa o njem ali pride na glasovanje ali ne.

§ 6. Kdor hoče od društva odstopiti, ima to naznaniti društvu najmanj 14 dni pred koncem leta. Članarino je dolžan vsak član plačati do 31. marca. Kdor ne plača do tega dne članarine, se izbriše iz društva.

§ 7. Kdor deluje na škodo društva, ali kdor kot član ne izpolnjuje svojih dolžnosti, se more na občnem zboru iz društva izključiti.

Vodstvo društva.

§ 8. Društvo vodi odbor, ki obstoji iz predsednika, podpredsednika, toliko odbornikov, kolikorkrat po 300 članov ima društvo in 2 namestnikov. Voli jih za dobo enega leta občni zbor. Odbor voli iz svoje srede tajnika in blagajnika.

§ 9. Izvoljen more biti vsak društvenik.

§ 10. Posli vseh odbornikov so častni, torej brezplačni, izvzemši tajništvo in blagajništvo, vendar se dokazani izdatki v društvene namene vsakomur povrnejo iz društvene blagajne. Istotako se povrne voznina vnanjim odbornikom osrednjega odbora.

§ 11. Vrlim, vnetim in večjim pisateljem, ki izredno mnogo delujejo za čebelarstvo, more odbor priznati primerne nagrade.

§ 12. Društveni tajnik izvršuje vsa pisarniška opravila, podpisuje s predsed-

nikom vsa od društva izhajajoča pisma, oskrbuje knjižnico, vzdržuje ves društveni inventar ter vodi pri sejah in občnem zboru zapisnik.

§ 13. Blagajnik prejema dohodke, izplačuje izdatke, ki jih odobri odbor, ter vodi natančen račun, katerega vsako leto dovršenega in sklenjenega, ter pregledanega in potrjenega od pregledovalcev računov, predloži občnemu zboru v odobrenje.

Po odobritvi letnih računov voli vsakokratni letni občni zbor razven odbora še dva pregledovalca računov.

§ 14. Urednik društvenega lista ima pri občnem zboru in pri sejah z odborniki enake pravice, najsi je v odbor voljen ali ne.

Občni zbori in shodi.

§ 15. Redni občni zbor sklicuje in vodi predsednik, in če je ta zadržan, podpredsednik. Občni zbor se vrši vsako leto na Veliki Šmaren 15. avgusta v Ljubljani, ako odbor drugače ne sklene. Občni zbor se vrši po sporedu, ki se mora objaviti vsaj 14 dni pred občnim zborom v društvenem glasilu, če izhaja, sicer pa v uradnem glasilu »Slovenske kmetijske družbe« ali kakem drugem strokovnem kmetijskem listu.

§ 16. K občnemu zboru ima dostop vsak član in ima pravico razpravljati o vseh predmetih, ki so na dnevnem redu. Pravico glasovanja pa imajo samo delegati in sicer voli vsakih 15 članov po enega delegata, oz. ima en glas. En delegat lahko zastopa 75 članov svoje in s pooblastilom sosednih podružnic, to je lahko ima 5 glasov. Občni zbor je sklepčen, če je navzočih vsaj 15 delegatov s 30 glasovi.

§ 17. Izredni občni zbor ima pravico sklicati društveni predsednik, ali če to zahteva najmanj 100 članov z lastnoročnimi podpisi, oziroma ena desetina podružnic.

§ 18. Na občnem zboru se voli odbor, določa članarina, potrjujejo letna poročila, računi, proračuni ter dajejo navodila odborovemu delovanju. Sklepi občnega zbora so veljavni, če za nje glasuje nadpolovična večina zastopanih članov.

§ 19. Predsednik zastopa društvo na zunaj, podpisuje s tajnikom vse spise, katere izdaja društvo ali društveni odbor ter tudi vse pravnoveljavne spise. Kadar je predsednik zadržan, preidejo vse z nje-

govim poslom združene pravice in dolžnosti na podpredsednika.

Podružnice.

§ 20. Podružnice se morajo ustanavljati po vsej Sloveniji z odobrenjem osrednjega odbora. Število podružnic ni omejeno.

Člani podružnic so obenem tudi člani društva ter imajo enake ugodnosti in pravice pa tudi dolžnosti. Čebelarji, ki plačajo naročnino direktno, so samo naročniki »Slovenskega čebelarja«.

§ 21. Podružnice imajo v malem iste naloge, kakor društvo v velikem, zlasti da si nabavljajo za svoj okoliš čebelarske potrebščine, katere si posameznik le težko omisli. One imajo nalogo pospeševati v svojem delokrogu čebelarstvo, zlasti pa opozarjati osrednji odbor na vse pogoške čebelarstva po deželi.

§ 22. Da morejo podružnice uspevati, dovoljuje jim osrednji odbor primerni delež od vplačanih članarin. Višino deleža določi vsakoletni društveni občni zbor.

§ 23. Podružnični odbor naj skrbi poleg tega za rezervni zaklad in sicer na ta način, da naklada v ta namen najmanj 10 % društvenih dohodkov.

§ 24. Podružnice volijo iz svoje srede za dobo enega leta odbor, ki obstoja iz načelnika, namestnika in najmanj treh odbornikov, ki opravljajo podružnične posle. Odbor voli iz svoje srede tajnika in blagajnika. Izvoljeni podružnični odbor je nanzaniti društvenemu odboru.

§ 25. Podružnice morajo imeti vsaj 15 članov.

§ 26. Občni zbori podružnic se morajo vršiti do Sv. Jožefa (19. marca) in so sklepčni, ako je navzočih najmanj ena četrtnina članov. Za veljavnost sklepov je potrebna nadpolovična večina glasov. Društvenemu odboru naj se predložijo prepisi računov, imenik članov, sploh celo letno poročilo še pred društvenim občnim zborom.

§ 27. Podružnice morajo voliti za občni zbor društva vsaj enega delegata, ki ima za vsakih 15 članov po en glas, a največ 5 glasov. Lahko pa volijo za vsakih 15 članov po enega delegata. Priporočljivo je, da se voli tudi namestnik za slučaj, da bi se izvoljenec ne mogel udeležiti občnega zbora.

§ 28. Nasveti in predlogi podružnic naj se pošljejo osrednjemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.

§ 29. O sejah podružničnega odbora je voditi zapisnik.

Podružnične zveze.

§ 30. Podružnice si lahko ustanove sporazumno z osrednjim odborom podružnične zveze za posamezna okrožja Slovenije.

§ 31. Naloge podružničnih zvez so:

- a) da ustanavljajo podružnice,
- b) da jih organizirajo,
- c) da jim določujejo okoliš,
- č) da nadzirajo njih delovanje,
- d) da organizirajo potovalni pouk, poučne tečaje, razstave itd.,
- e) da posredujejo nabavo čebelarških potrebščin za svoje podružnice,
- f) da opozarjajo osrednji odbor na vse, kar je potrebno za pospeševanje čebelarstva v njih področju.

Vse te naloge izvršuje odbor podružnične zveze z osrednjim odborom.

§ 32. Odbor podružnične zveze obstoji iz predsednika, namestnika, tajnika, blagajnika in 4 odbornikov. Vse te funkcije volijo delegati posameznih podružnic dotičnega okoliša. Vsaka podružnica voli na vsakih 15 članov po enega delegata. En delegat lahko zastopa do 75 članov, t. j. ima lahko 5 glasov.

§ 33. Določila o zborovanjih in glasovanjih društva veljajo tudi za podružnične zveze.

§ 34. V društveni odbor pošlje vsaka podružnična zveza po enega odbornika na vsakih 300 članov.

§ 35. Občni zbori podružničnih zvez se morajo vršiti vsako leto najkasneje do 30. aprila. Poročila o občnih zbora je vpslati društvenemu odboru vsaj 10 dni pred glavnim občnim zborom.

§ 36. Imovina podružnične zveze pripade v slučaju razpusta podružnicam dotične zveze v razmerju članov.

Občna določila.

§ 37. Spore nastale iz društvenega razmerja poravna za to izvoljeno razsodišče. Vsaka stranka izvoli po dva razsodnika, ti pa enega načelnika. Ako katera stranka noče voliti, izvoli razsodnike predsednik sam. Zoper razsodbo razsodišča ni prizivov.

§ 38. Razpust društva more skleniti občni zbor, pri čigar razpisu je treba naznaniti nasvetovani razpust — in sicer le v navzočnosti delegatov najmanj ene tretjine vseh članov z dvema tretjinama glasov vseh navzočih.

§ 39. Premoženje razpuščenega društva pripade »Slovenski kmetijski družbi«, katera ga sme porabiti le v pospeševanje čebelarstva.

§ 40. Enaka določila veljajo o razpustu podružnic, izvzemši o premoženju razpuščene podružnice, katero pripada dotični podružnični zvezi, oziroma če te ni, pa društvu.

Listek.

Čebelarji v Ljubochah.

Fr. Lackmayer, Preddvor, p. Tupaliče.

Župnik je nato obrnil sat in koj vzkliknil:

»Kateri že vidi matico?«

»Jaz jo že vidim,« vzklikne Janko in jo pokaže s prstom.

»Pa res! Kako je dolga in lepa!« se čudi Metka, »pa kako se čebele pred njo umikajo, kakor služabniki pred kraljem! Kako počasi in ponosno stopa! Zakaj pa vtikuje glavico v celice?«

»Zato, da pogleda če je celica prazna in osnažena,« odgovarja župnik in opozarja, kako potem vtikuje zadek v celico in prileplja na njeno dno jajčece. »No, ali je

res? Vidita ga. Pa pustimo jo, naj nadaljuje svoje velevažno delo za obstanek rodu.«

»Kaj pa je tole?« vpraša Janko, in kaže na celice, v katerih se vidi nekaj rdečkastega.

»To je obnožina ali cvetni prah, ki ga donašajo čebele v koških zadnjih nog in stlačijo potem v celice. Je različne barve. Iz tega prahu in medu z vodo zredčenega, napravljajo potem čebele hrano za črve. Tukaj pa nad obnožino v polukrogu je najboljše in najzdravejša sladčica, ki ji ni para, pokriti med.«

»Zakaj so na te-le celice večje od drugih?« je pokazala Metka na trotovske celice.

»V teh se ležejo trotje. Zato pravimo takemu satju, trotovsko satje. Tukaj vidiš nekaj trotov med čebelami. Posleji, kako leno ležejo po satju, in ta tukaj srka iz celice med. Ne delajo nič in niso tudi za nobeno drugo rabo, kakor le za oplemenitev novoizleženih matic, oziroma da nevedoma pomašajo greti zalego z drugimi čebelami. Trot potrebuje, kakor vam je že znano, 24 dni za popolno svojo preobrazbo, matica pa le 17 do 18 dni.«

»Zakaj pa matica samo 17 in trot kar 24 dni?« vpraša Metka.

»Zato, ker dobiva matica veliko boljše hrano, zato se veliko prej preobrazi. — Na tem satju,« nadaljuje župnik, »vidite le male koščke trotovine v spodnjih vogalih okvirčka. Da ne bo v panju preveč trotovine, za to mora čebelar že jeseni skrbeti. Kier je preveč trotovine, se vsa pobere in zamenja z čebelnim delom, torej s satjem polnim čebelnih celic brez trotovine. Spomladi se dvema ali trem satom, ki so bolj oddaljeni od središča gnezda, prirežejo spodnji vogali, katere čebele zastavijo s trotovino. Če je v panju ob času rojenja petdeset trotov, jih je več kot dovolj, ker moramo vedeti, da trotje porabijo veliko hrane in da je za oplemenitev matice za celo njeno življenje, potreben le en sam trot.«

»Da! To je res in pametno! V mojih panjih je včasih skoro toliko trotov kot čebel!« zagodrnja Mihol in ozlovoljen na trote, puhne dim Toniču ravno pod nos.

»Oče, jaz tega nisem kriv, da imate preveč trotov, tiste pokadite, da se bodo zadušili!« brani se dima Tonič.

»Da imate preveč trotov, oče Mihol,« razlaga dalje župnik, »tega je kriva preobilna trotovina, ki se v nekaterih panjih nahaja preblizu gnezda. Ob obilni paši pred rojenjem pa matica zaleže toliko celic, kolikor je le mogoče, pa ne samo čebelne, ampak tudi trotovske celice. Največ trotov je pri trekovcih. Ker se čebele prej

izležejo, zato tudi s prvimi roji odrinejo, trotje pa, ki se pozneje izležejo in odrastejo, ostanejo trekovcu. Meni se kaj takega ne more pripetiti, ker lahko odstranim nadpotrebno, že zaleženo trotovino. —

Sedaj pa vrnimo ta sat panju in sicer ravno tie, kier smo ga bili vzeli, in oglejmo si predzadnji sat. —

Poglejte! Kai vidite tukaj? Zgoraj in spodaj nekaj medu, sredi jajčeca, in proti kraiem čim dalje tem zrejšo čebelno zalego. Čebelice pestunje grejejo odprto zalego, poleg njih so voskarice, ki izpotevajo vosek, zidarice ga pobirajo in stavijo oziroma popravljajo ž njim satje, obnožarice donašajo cvetni prah, medarice nektar in vodarice potrebno vodo. Vsaka čebela opravlja po vrsti ta dela, kakor iz vajenca ni takoj mojster, ampak šele pomočnik, tako je tudi čebela najprej pestunja, in kadar so se izlegle nove čebele, postane šele voskarica itd. Povsod vlada strog red. Tudi matica se drži gotovega reda pri legi jajčec.

Kadar prične leči, je na prvem satju, kjer se tega dela loti, največ jajčec, od tega središča naprej pa vedno manj, na najbolj oddaljenem pa najmanj. Črez 22 dni se pa ta podoba popolnoma spremeni, t. i. kjer je bila pričela leči, tam so zonet jajčeca ali okrog teh so črvi in bolj proti krajem okvirčka je starejša zalega. Na skrajnih satnikih poleg gnezda je pa v sredi zavrtja zalega in čim bližje okvirčku, tem mlajša je zalega. Ker ima čebelino gnezdo, zastavljeno z zalego, podobo elipse, zato je pravilno, da so tudi sati najmanj še enkrat tako dolgi kakor visoki. Torej če je okvirček visok 20 cm, naj bo dolg 40 cm, vališče pa enako široko kot globoko, da se razteza zalega po satnikih v podobi pravilne elipse. Kdor ne verjame, da se v panju s takimi satniki hitreje razvija čebelina družina, kakor v onih, kjer so satniki pravilni četverokoti, naj vsadi za poskušnjo v taka panja enakovredna roja in se bo o tem kmalu prepričal.«

»Oče, kajneda mi boste kupili en panj

z okvirčki? Jaz bi tako rada čebelarila!« prosi Metka očeta in se mu dobrika.

»Kaj. Da boš ti čebelarila? Kdaj si na že slišala, da bi bila ženska čebelarica? Ali bi se ti ne smejali ljudje?« jo zavrne oče.

»Zakaj bi se smejali?« vpraša župnik. »Pri nas res ženske samostojno še ne čebelarijo, a po drugih deželah dobite že jako umnih čebelaric. Čebelarstvo koristi vsakemu, otrokom kako starcem, moškim kakor ženskam. Le naprosi Toniča, naj ti napravi panj in oče ti bodo že vsadili vanj dva družca. Ali ne, oče?«

»Kaj pa hočem? Če ne dobi, ne da miru, dokler ne dobi,« je pomežikoval Mihol.

»Ali naj ga napravim?«

»Pa napravi! Naj jo le enkrat pošteno opikajo, bo kmalu sita čebel!« se nasmeje Mihol.

Ko je župnik zaprl panj, jim je še razkazal stiskalnico za izdelovanje umetnega satja in nekaj bolj drobnega orodja. Potem se je poslovil.

Domov grede je dejal Tonič Metki:

»Ti. Metka. radoveden sem pa res, koliko bodo imele jeseni tvoje čebele medu.«

»Medu?« je dejal Mihol. »Vprašaj rajši jeseni čebele, koliko jim je Metka medu pojedla!«

»Veš kaj, Metka! Da boš imela ti in čebele manj dela, ti z odjemanjem medu in čebele s stavbo satja za med, daj čebelar samo pet satov za zalego in namesto medišča jim postavi noter lonček, ga bodo že napolnile, ti ga pa lahko vsak dan sproti za zajutrek izprazniš!«

»Ali res misliš, da sem tako abotna kot ona gospa, ki je kupila kozo in postavila zvečer poleg nje pisker in pričakovala, da bo drugi dan poln mleka?«

»Pa vendar, Metka, zakaj pa pravzaprav hočeš čebelariti?« jo vpraša Janko.

»Zato, da vam čebelarjem v Ljubochah pokažem, da me ženske nismo zadnje!«

»Saj tistega vam nihče ne odreka! Povsod ste prve in zadnje, kjer jezik miga.«

IX.

»Čudno je pa to, zakaj ta dva panja ne rojita? Vsi so že odrojili, ta dva pa, se mi zdi, da imata vedno manj čebel. Kaj praviš, Metka?« tako se je pritoževal stari Mihol koncem maja. Dva panja mu nista hotela rojiti.

»Poglejva noter!«

Odpri je oba. Čebele še satja niso pokrile, pa tudi podaljšale še niso nobenega.

»Poglej noter, Metka, ti se ložje pripogneš in bolje vidiš!«

Metka poklekne in se skloni, ker sta bila panja skoro na tleh, pritisne glavo k panjem, pogleda noter, potem takoj glavo vzdigne in pravi:

»Pa, oče, kako smrdita! Fej!«

Sedaj se še Mihol pripogne, poduha in vzdihne:

»Usmrajena sta! Tacega pa še ne! Celih 30 let že čebelarim, pa usmradil se mi še ni noben panj! Kaj pa bo to? Pojdi vprašat g. župnika, če so doma. Morda bodo oni kaj vedeli?« —

Proti večeru je prišel župnik s Toničem in Jankom, ki sta ga bila srečala domov grede s polja.

Odpri je panj in takoj potrdil Miholovo slutnjo, da sta panja usmrajena ali gnilobna.

»Tonič in Janko, poduhajta! Ti pa Metka prinesi mi nož in kos trdega papirja.«

Potem si je prižgal smodko, parkrat puhtil dim v panj, da so se čebele umaknile bolj v ospredje panja, odrezal kos sata in položil na papir. Panj je zaprl in zunaj čebelnjaka na mizi ogledaval sat.

»Torej sedaj pojdite semkaj in pogledjte! Tupatam je zrela zalega, pa le malokatera čebelica živa. Odprimo pokvarjene celice s klinčkom. Kaj vidite v njih? Mrtve bube. Sedaj ošpičimo klinček, vtaknimo bubi v glavo in jo potegnimo počasi ven. Tako! Sedaj pa potegnimo prav počasi klinček iz bube. Vidite kako se klinčkov ostrine drži tekočina kot slina, kako se vleče in šele v razdalji skoro 2 cm trga? In smrdi kakor gnijoč lim!

Tukaj je nekaj odprtih, nekaj luknjičastih celic. Pogledaj noter Metka, ali vidiš ob straneh ono črno, prisušeno nesnago? Še odlupiti se ne da. — Ni dvoma, panja sta gnilobna po bacilu alveoli. Pokrovec so umazano rjavi in luknjičasti vsled raztegljivosti plinov, katere je povzročilo gnitje zalege. Luknjice pa niso okrogle, ampak natrgane.

Ker sta panja neozdravljiva, zato, ljubi Mihol, ne preostaja drugega, kot da drevi, kadar bodo vse čebele doma, odnesete ta dva panja kam na polje in jih sežgete, da se vam ta nalezljiva bolezen ne razpase po čebelnjaku in še nam drugim čebelarjem ne okužite čebel!

»Ali ni nobene pomoči?« vpraša žalosten Mihol. »Nobene! Saj vidite, da je satje pokvarjeno. Usmrajeno satje vendar ni za nobeno rabo. Če se ga prekuha za vosek, onesnažite orodje in voska bo tako malo, da ni vreden dela in drv — še manj pa čiščenja! Če imajo kaj medu, o čemer pa dvomim, naj si ž njim Metka zabeli štruklje! Čebelam ga ne smete pokladati. Čebele so okužene in torej ne smejo priti med zdrave, zato je edino sredstvo vse sežgati.«

»I kako in kje so se vendar okužile?« tarna Mihol. »Tega vam z gotovostjo ne morem razložiti,« odgovarja župnik. »Mogoče, da so našle v kaki duplini kaj malega medu zašlih, okuženih čebel, ali so prišle v stik z okuženimi čebelami drugega kraja, ki so bile pripeljane jeseni v našo okolico na ajdovo pašo. Škoda jih je!

V panjih s premakljivim delom bi se morda dale vsaj žive čebele ohraniti ali, ker sta oba panja slabiča, nista vredna razkužila.

Mi jih namreč ozdravljamo s tem, da vso zalego sežgemo, vse satje izrežemo in

raztopimo v vosek za kupčijo svečarjem, panje dobro ostržemo in namažemo s karbolinejem, posebno razpoke. Potem presejemo čebele v drug snažen panj na novo ali na umetno satje in jih parkrat okadimo s formalinom. To se vrši vselej zvečer pri zamreženem žrelu. Za zamreženo panjevo okence, postavimo svetilko, v kateri gori špirit in nad to postavimo železno posodico, v katero smo nalili nekaj kapelj formalina, ki se kupi v lekarni. Ta prične izhlapevati in hudi sopar napolni panj. Čebele prično pihljati s krilci in s tem ves sopar po panju enakomerno razpršijo, da se vse navzamejo njegovega močnega duha.

To se ponovi drugi in tretji dan. Seveda se sme razkuževati le v panjih, kjer ni zalege.

Nekateri rabijo za razkuževanje **naphthal beta**, ki se dobi tudi v drožeriji. V četrt litru dobrega čistega špirta se raztopijo trije dekaigrami **naphthal beta** in te tekočine se naliije ena jedilna žlica v pet litrov vode, v kateri je raztopljenih pet kilogramov sladkorja. Ta dobro premešana tekočina se poklada čebelam.

Torej toliko od gnilobe po bacilu alveoli. Imenujmo to najstrašnejšo bolezen čebelne zalege rjavo gnilobo, ker so pokrovčki res rjavi.

Imamo pa še dve drugi gnilobi, ki sicer nista tako nevarni vsemu čebelnjaku, pač pa dosti nadležni in škodljivi posameznim družinam.

Ena se imenuje belkasta gniloba, ki jo povzroča bacil *mili* in druga črna gniloba, ki nastane po bacilu *thoracis*. Prva nastane navadno vsled slabe obnožine. Pokrovec postanejo belkasti, a ostanejo celi. Zamrla zalega ne smrdi in iz nje izcejana tekočina se ne vleče.

(Dalje.)

Tukaj je nekaj odprtih, nekaj luknjičastih celic. Poglej noter Metka, ali vidiš ob straneh ono črno, prisušeno nesnažo? Še odlupiti se ne da. — Ni dvoma, panja sta gnilobna po bacilu alveoli. Pokrovci so umazani rjavi in luknjičasti vsled raztegljivosti plinov, katere je povzročilo gnitje zalege. Luknjice pa niso okrogle, ampak natrgane.

Ker sta panja neozdravljiva, zato, ljubi Mihol, ne preostaja drugega, kot da drevi, kadar bodo vse čebele doma, odnesete ta dva panja kam na polje in jih sežgete, da se vam ta nalezljiva bolezen ne razpase po čebelnjaku in še nam drugim čebelarjem ne okužite čebel!

»Ali ni nobene pomoči?« vpraša žalosten Mihol. »Nobene! Saj vidite, da je satje pokvarjeno. Usmrajeno satje vendar ni za nobeno rabo. Če se ga prekuha za vosek, onesnažite orodje in voska bo tako malo, da ni vreden dela in drv — še manj pa čiščenja! Če imajo kaj medu, o čemer pa dvomim, naj si ž njim Metka zabeli štruklje! Čebelam ga ne smete pokladati. Čebele so okužene in torej ne smejo priti med zdrave, zato je edino sredstvo vse sežgati.«

»I kako in kje so se vendar okužile?« tarna Mihol. »Teža vam z gotovostjo ne morem razložiti,« odgovarja župnik. »Mogoče, da so našle v kaki duplini kaj malega medu zašlih, okuženih čebel, ali so prišle v stik z okuženimi čebelami drugega kraja, ki so bile pripeljane jeseni v našo okolico na ajdovo pašo. Škoda jih je!

V panjih s premakljivim delom bi se morda dale vsaj žive čebele ohraniti ali, ker sta oba panja slabiča, nista vredna razkužila.

Mi jih namreč ozdravljamo s tem, da vso zalego sežgemo, vse satje izrežemo in

raztopimo v vosek za kupčijo svečarjem, panje dobro ostržemo in namažemo s karbolinejem, posebno razpoke. Potem presejemo čebele v drug snažen panj na novo ali na umetno satje in jih parkrat okadimo s formalinom. To se vrši vselej zvečer pri zamreženem žrelu. Za zamreženo panjevo okence, postavimo svetilko, v kateri gori špirit in nad to postavimo železno posodico, v katero smo nalili nekaj kapelj formalina, ki se kupi v lekarni. Ta prične izhlapevati in hudi sopar napolni panj. Čebele prično pihljati s krilci in s tem ves sopar po panju enakomerno razpršijo, da se vse navzamejo njegovega močnega duha.

To se ponovi drugi in tretji dan. Seveda se sme razkuževati le v panjih, kjer ni zalege.

Nekateri rabijo za razkuževanje **naphthal beta**, ki se dobi tudi v drožeriji. V četrt litru dobrega čistega špirta se, raztopijo trije dekaigrami **naphthal beta** in te tekočine se naliže ena jedilna žlica v pet litrov vode, v kateri je raztopljenih pet kilogramov sladkorja. Ta dobro premešana tekočina se poklada čebelam.

Torej toliko od gnilobe po bacilu alveoli. Imenujmo to najstrašnejšo bolezen čebelne zalege rjavo gnilobo, ker so pokrovčki res rjavi.

Imamo pa še dve drugi gnilobi, ki sicer nista tako nevarni vsemu čebelnjaku, pač pa dosti nadležni in škodljivi posameznim družinam.

Ena se imenuje belkasta gniloba, ki jo povzroča bacil *mili* in druga črna gniloba, ki nastane po bacilu *thoracis*. Prva nastane navadno vsled slabe obnožine. Pokrovci postanejo belkasti, a ostanejo celi. Zamrla zalega ne smrdi in iz nje izcejana tekočina se ne vleče.

(Dalje.)

Mogoče, da samo ob gotovih okoliščinah, a to povsem natanko ugotoviti je pač stvar razdočnosti, ker bi se moralo opazovanje raztezati na več let in različne kraje. Vsekakor bom jaz to storil ter o vsakokratnem uspehu poročal. (Prosim! Op. uredn.) Pripomnim še, da je bil celi čas lipovega cveta zračni tlak izredno nizek (755—755 mm). — Obenem si dovoljujem Vam poročati o splošnem tukajšnjem letošnjem čebelarstvu. Prva paša se je začela na sadnem drevju, telohu, zvončikih ter na žafranu. Dne 8. marca sem bil primoran dodati nekaterim panjem prazno satje, ker so druge že vse napolnile z medom. Druga polovica marca je bila bolj neugodna vsled slabega vremena, a radi hrane sem bil brez skrbi. Začetkom aprila se je začela paša na sadnem drevju. Dne 10. aprila so bili panji tako razviti, da sem moral začeti prevešati. 15. aprila sem imel vseh 16 A. ž prevešenih. Pri tem opomnim, da sem jaz brezpogojno za prevešanje ter se mi ne zdi to delo nič težkega. Dne 2. maja sem dobil prvi roj, katerega sem vsadil vsled pomanjkanja panjev v star dunajski panj. Izdelal je vseh 20 satov ter še dvakrat rojil. Ker je dal izrojenec še drugca, se je ta panj pomnožil štirikrat. Vobče ni bilo letos preveč rojev. Dne 15. maja sem točil prvič znatno množino medu, 10. junija drugič, in danes (13. julija) točim tretjič. Ker pa je sedaj slaba paša in se ni nadejati pred ajdo, da bi bilo bolje, ne iztočim vsega, temveč pustim vsakemu panju po tri polne sate v medišču. Daj Bog in sveti Ambrož dobro jesensko pašo, pa bom prižgal vsakemu izmed njiju v bližnji cerkvi po dve sveči iz čistega voska. — Še nekaj! Ker ni tu jesenske paše, sem primoran prepeljati čebele nekaj postaj od tu v ajdo in jesensko reso. Pripetilo se mi je pa sledeče: tamošnji čebelarji povsem starega kopita vsak z neznatnim številom kranjičev so se izrazili, da mi bodo razbili moje panji in eden celo jih hoče zastrupiti (!), ako jih še letos pripeljem. Pravijo, namreč, da so lansko leto moje čebele njihove »zatrle«. Seveda to ni res, ker so prvič postavljene od najbližnjega čebelnjaka vsaj 1500 metrov zračne črte in drugič se nahajajo tam le ob času resnične paše in takrat navadno ni ropanja. Če pa se res pripeti kak slučaj ropanja, je kriva povečini malomarnost čebelarjeva, ne pa moje čebele. Ne bom navajal gorostasnih bajk, ki jih ti »čebelarji« kot dokaz za njih ravnanje naštevajo, toda priporočal bi listom, ki so razširjeni med kmetskim prebivalstvom, da vpletejo tudi tupatam kak poučljiv članek v tem oziru. Povedati bi bilo treba ljudem, da je čebela neogibno potrebna za oplojanje večini rastlin, osobito sadja, ajde

itd. Stavim, da 90 odstotkov kmetov ne ve, kako se oploide rastline in kako pripomore k temu čebela. Ne priporočam tega zaradi večje varnosti svojih čebel — te bom že sam primerno zavaroval — a žalostno je, da ljudje še dandanes verujejo in širijo bajke in vraže, ki pač spadajo v srednji vek, ne pa v dvajseto stoletje. Čebelarški pozdrav! — A. Polič.

Čebelarški tabor pod Krimom. V nedeljo 18. julija t. l. je priredila viška čebelarška podružnica pri Malnerju v Podkraju pod Krimom velik čebelarški tabor, Krim še ni videl toliko čebelarjev zbranih v najlepši slogi in svečanem razpoloženju, kakor jih je bilo ta dan. Privreli so od vseh strani. Posebno častno so bili zastopani Vičani in čebelarji iz Ljubljane in okolice. Tudi navdušenih čebelaric ni manjkalo. Prireditelji (viški belarji) so se pripeljali na tabor na Mrakovi »deri«, ki je bila za to priliko posebno prirejena. Točno ob 9. je opravil v prijazni cerkvi sv. Janeza sv. mašo z govorom vč. g. viški župnik, ki je tudi sam jako navdušen čebelar. Po sv. opravi se je zbrala nad 200 oseb broječa družba v središču podkrimskih čebelarških »romarjev« — pri Malnerju, ki ima sam kakih 100 panjev kranjičev in kjer je postavljenih v pašo več sto panjev raznih sistemov in iz raznih krajev. Najbolj je udeležence zanimal srečolov, ki je obetal obilo sladkega užitka v medenih in drugih dobrih. Vrvjenja ni hotelo biti konec dokler je bila še kaka številka v vreči. Zadovoljni smo bili z uspehom vsi gostje in viška podružnica.

Po končanem zabavnem delu, se je razšlo občinstvo, katero se bolj zanima za čebelne proizvode nego za čebele. Ostali so sami zavedni čebelarji, ki so z velikim zanimanjem in pazljivostjo poslušali predavanja o umnem čebelarstvu s posebnim ozirom na prevažanje v pašo, o vzgoji matic in o opravljanju čebel v paši.

Zaključil se je tabor pri Anzelnu, kjer smo se nekoliko pohladili, pokrepčali — pa tudi malo zavrteli ob zvokih harmonike. M. H.

Letošnja paša na hoji se je začela proti vsakemu pričakovanju že sredi maja in je držala do konca maja. Nekatere dni so čebele tako nosile, da stari čebelarji ne pomnijo takega donosa. Po verodostojnih vesteh je nanesel močan panj kak dan po več kg medu s hoje. Žal, da je bilo tako ugodnih dni jako malo. Takoj začetkom junija se je vreme izprevrglo in je bilo skrajno neugodno do 21. istega meseca. Kdor je peljal čebele pred ali takoj po binokostih v hojo, je nekaj dosegel, dasi izdatna paša ni trajala baš dolgo. Junij je bil pa tako neusmiljeno neugoden, da je marsikak roj »padel«, ko mu je ob deževju

v prvih tretjinah tega meseca zmanjkalo hrane. Pozneje se je vreme zopet izboljšalo, toda hoja se ni več opomogla. Medna je tu in tam še nekoliko, toda le po malem in v posameznih krajih, a nikakor ne tako splošno in obilo kakor l. 1911. Julij je bil pa vseskozi sun in sila vroč. Toda vsa vročina ni pomagala nič. Hoja je pojemala bolj in bolj in proti koncu meseca popolnoma zaspala. Tudi v prašni ajdi ni bilo kakega izdatnega donosa, ker je bilo ob cvetju preveč suho in ker sejejo večinoma sivo ajdo, ki se prav malo zmeni za želje čebelarjev in za neumorno obletavanje čebelic.

V okrilju Krima je bilo letos blizu 1300 panjev čebel iz Ljubljane in raznih krajev bližnje ljubljanske okolice. Največ je bilo nakopičenih pri Malnerju v Podkrajju, kjer je kaj ugodno pasišče. Jako veliko smo jih našli tudi prav v Tomišlju in njegovem obližju. Nekaj jih je bilo raztresenih pa po barju zlasti v Crni vasi in Lipah. Zadnje dni julija in prvi teden v avgustu so odpeljali večino čebel izpod Krima deloma domov, deloma drugam na jesensko ajdo.

Vobče so imele čebele v paši pod Krimom mir pred uzmoviči. Le proti koncu seziije (nekako zadnji teden v juliju) so neznani zlikovci vdrli v zaklenjen čebelnjak, kjer je imel čebele v paši g. prof. J. Verbič, in so mu deloma odnesli deloma poškodovali čez 20 satov iz medišč. Isto smolo je imel neki čebelar iz Tomačevega. Tatov doslej še niso dobili.

Kakor kažejo že mnogoletne izkušnje, se vožnja v pašo pod Krimom ali na barje vedno izplača. Ako tudi ne medi hoja, dobe čebele na prašni ajdi in na otavi vendarle toliko, da se čez poletje pošteno prežive in ob ugodnem vremenu denejo tudi nekaj na stran, dočim v Ljubljani julija meseca ni prav nobene paše. Ko se pa razcvete po barju škrbinec, tedaj je čas, da se čebele umaknejo, sicer izgube polovico živali. To so bridko občutili vsi, ki so pustili čebele na barju do začetka avgusta.

Stroški za prevažanje so bili letos dokaj večji nego lansko leto. Že vožnja se je podražila za nebroj odstotkov. Prav tako so pa tudi poskočili s pristojbino za stojišča. Plačevalo se je od 5—10 K od panja. M. H.

Medu je dovoljen izvoz, kakor beremo v »Službenih novinah« z dne 30. julija t. l. Izvozna carina znaša 100 dinarjev za 100 kg, torej 4 K od kilograma. Sicer pa ne vemo, če se ne bodo zopet premislili, preden izide ta številka »Slovenskega čebelarja«. Tozadnevne odredbe se menjavajo kakor aprilovo vreme. V »Službenih Novinah« od 26. julija

smo videli med še med predmeti, katerih izvoz je bil zabranjen. Dne 30. julija je bil dovoljen. Nič čudnega, če bo zopet zabranjen, predno dobite list v roke. (Glej najnovejše določbe na str. 89!)

Umno čebelarstvo s premakljivim satjem je brez zadostne zaloge izdelanega delavčnega satja nemogoče. Zato opozarjamo čebelarje, da skrbno shranjujejo čez zimo prazno satje, da ga ne dobe pod zobé miši ali pa na spomlad molj. Pa ne samo satje v satnikih, ampak tudi vsak lep kosček naj se spravi na varno, ker se iz posameznih koscev lahko sestavijo lepi, veliki sati ali se pa porabijo, da se izpopolni premakljivo izdelano satje in luknje, ki nastanejo, ko izrezujemo trotovino. Ako podirate kranjiče, vrzite med satine samo prav staro, črno, usnjato satje in trotovino; vse drugo satje pa shranite bodisi polno, ali pa iztočeno. Ako ne boste satja potrebovali sami, ga boste lahko drago prodali. M. H.

Koliko medu pridejajo v Ameriki. A. J. Root (izg.: Rutl) trdi v svoji knjigi ABC, da se prideja v severnih ameriških Združenih državah na leto toliko medu, da bi z njim napolnili 80 km dolg železniški vlak. Pa ne da bi bila to debela ameriška raca! Nam, ki nismo vajeni, da bi pridelovali med na metre, tone, ali celo na vagone, ampak ga merimo bolj po žlicah, se zdi to malo predebelo. Pomisliti pa moramo, da je Amerika velika, čebelna paša izvrstna, čebelarstvo pa na višku. M. H.

Mah je izborna, lahko rečemo najboljša tvarina za mašilo pri čebelah, ker je zelo slab prevodnik toplote ter ne daje zavetja in skrivališča nobeni živali, vrh tega se povsod lahko dobi in ne stane nič, česar ne moremo trditi o nobeni drugi tozadevni tvarini. Mah nabere poleti ter ga na solncu dobro presušimo in otrebimo korenin in debelejših tujih primesi, potem ga stlačimo v vreče in shranimo na suhem kraju. S suhim mahom zamašimo vse špranje in praznine med panji, z njim napolnujemo blazine in vsakovrstne odeje za panji itd. Izvrstna snov je tudi za izolacijo pri panjih z dvojnimi stenami. M. H.

»Kratek, pa važen opomin«. V nekem slovenskem časopisu (avgust 1920) beremo sledečo notico: Sladkorja je malo, drag je, pa še včasih ga je težko dobiti. Je pa veliko boljšega sladkorja prav mnogo med nami in po nizki ceni se dobi, da se vsaka družina lahko z njim založi brez vsakih kart. Rad bi vedel kje, morda vprašal? Odgovarjam: boljšega sladkorja nikdar na svetu ne dobiš kakor je med, ki ga koristne čebelice svakemu, ki jih goji, dado. Ali ni še v sedanjem času po-

sebeno na mestu, oživiti čebelorejo? V poprejšnjih časih, ko sladkor še znan ni bil, so imeli pri hiši po več starih centov strdi v velikih banjah ali loncih. Ko bi bilo še zdaj kaj takega, kdo bi še po sladkorju vpraševal. Tak velik čebelar onega časa na Kranjskem je tehtal svoje čebelne panje o dobri paši; imel je 200 panjev in vsak povprek pol kilograma medu, vsi pa 100 kg na dan. To je velik dobiček od primeroma malega truda. O, naj bi zopet nastopili še novi čebelarji po slovenskih vaseh ter pomnožili to važno panogo tako koristno, posebno še zdaj. Vi mladi fantje posebno, in vsi drugi, oklenite se čebeloreje skrbno, kot vaši predniki in prineslo bo premnoge koristi!»

Ne dvomimo sicer, da bi pisec ne bil imel dobrega namena, ko je zapisal te vrstice, toda čebelar gotovo ni in tudi našega gibanja ne pozna prav nič. Predvsem mu moramo povedati, da je med onimi starimi časi in danes zelo velik razloček. Ko bi mi dandanes tako čebelarili kakor so naši pradedje, bi bile polne »banje« in lonci še redkejši kakor so. Dalje pisec ne vé, da pridelamo kljub izpremenjenim prirodnim razmeram, a vsled izboljšanja čebelarskega načina vendar toliko medu, da ga je za našo potrebo preveč in ga moramo izvažati. Neznano mu je tudi, da je naš človek, naj si bo gosposki ali kmečki tako navajen na sladkor, da medu sploh ne pogleda, ako more dobiti sladkor in naj je celo dražji. Med ne smatra za sladilo še manj pa za živilo, ampak kvečjemu za zdravilo, ako je prehlajen v grlu. Kava z medom oslajena, pravi da je zanič, močnata jedila se baje ne dajo narediti z medom, da bi kruh mazal z njim, mu še na misel ne pride, je boljša klobasa, če je pa ni, zadostuje tudi redkev, čebula ali česen. Tudi mi pomnimo nazaj svojih 50 let, pa kolikor se spominjamo, je bilo takrat, kakor še dandanes, prav malo čebelarjev, ki bi bili imeli po 200 panjev čebel. Tudi ne moremo razumeti, kako pisec misli, ko pravi, da so dobivali taki čebelarji do 100 kg medu na dan. Pristaviti bi bil moral, da je takih dni v letu prav malo, večkrat niti enega. Pa tudi mi smo mnenja, da bi se dalo čebelarstvo še razširiti, toda samo do gotove meje. Malo je poklicanih — še manj pa izvoljenih. Mi si obetamo veliko večjih koristi od intenzivne gojitve čebelarstva. Pretirana ekstenzivna reja, da bi imeli pri vsaki

hiši čebele, kakor menda pisec misli, bi privredla čebelarstvo do popolnega propada.

Ampak nekaj drugega bi priporočali vsem tistim, ki sicer niso čebelarji, a se zanimajo za med. Med ljudstvom naj širijo redno uporabo medu namesto sladkorja. Zatirajo naj tiste abotne predsodke, češ, da med ni za kavo, močnata jedila itd. Prepričajo naj ljudi, da med ni samo najnaravnejše, najzdravejše in v ved tega najidealnejše sladilo za razna jedila, ampak tudi najlažje prebavno živilo neprecenljive vrednosti, ker ga je prebavila namesto nas že čebela in preide vsled tega naravnost v kri, ne da bi količkaj obremenilo naša prebavila. M. H.

Kako se prime matica. Velikrat se pri meri, da mora čebelar matico prijeti, zlasti pri izmenjavi, pri razpošiljanju in pri raznih drugih prilikah. Navadno beremo po čebelarskih knjigah, da je najbolje prijeti matico s palcem in kazalcem od strani čez oprsje. Gotovo je, da je na ta način najmanj v nevarnosti, da bi se kaj poškodovala. Kdor pa je malo boječ in nervozen, se mu pa roka tako trese, da prav težko prime in obdrži matico na ta način, ker se mu prerada izmuzne izpod prstov. Ameriški čebelarji, ki imajo v tem oziru vse večjo prakso nego mi, svetujejo prijemati matico le za krila. Tako jo najlažje vjamemo in držimo, brez nevarnosti, da bi nam ušla med čebelami po satju, padla na tla ali celo odletela v zrak.

Po A. J. Rootu M. H.

Listnica uredništva. Kakor je v tej številki že na večih mestih omenjeno, je uredniški sklep 10. vsakega meseca. Prosim torej prav uljudno, da se vsi gg. sotrudniki drže tega termina, ker le na ta način bo mogoče spraviti v tir redno izhajanje našega glasila. Oglasite se v mnogobrojnem številu, tako, da bo snovi za par mesecev v rezervi! — G. Fr. Zelenik iz Ptujcev pri Ptuj. Glede opazovalnice pri vas bomo sklepali pri prihodnji seji. Iskren pozdrav!

Listnica upravnništva.

Prvih pet števil letošnjega letnika »Sl. Čebelarja« je popolnoma pošlo in prosimo, da se več ne reklamirajo, ker bi bila vsaka reklamacija v tej zadevi zaman.